

Tellingen Dak- en thuisloosheid

Globaal rapport 2022

- Arrondissement Brugge
  - Regio Boom-Mechelen-Lier
  - Zorgregio Kempen
  - Regio Midwest
  - Regio Middenkust
  - Regio Waasland
-
- Stad Doornik
  - Duitstalige gemeenschap
  - Waals-Brabant

Colofon

Telling dak-en thuisloosheid – Globaal Rapport 2022

Cette publication est également disponible en français sous le titre: « Dénombrement du Dénombrement du sans-abrisme & de l'absence de chez-soi – Rapport Global 2022 »

Een uitgave van de Koning Boudewijnstichting

Brederodestraat 21 - 1000 Brussel

Promotoren

Prof. Dr. Koen Hermans, LUCAS, Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy – KU Leuven

Prof. Dr. Martin Wagener, CIRTES – UCLOUVAIN

Onderzoekers

Evelien Demaerschalk, LUCAS, Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy – KU Leuven

Nicolas De Moor, CIRTES – UCLOUVAIN

Nana Mertens, LUCAS, Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy – KU Leuven

Coördinatie voor de Koning Boudewijnstichting

Françoise Pissart, Directeur

Caroline George, Senior Project Coördinator

Nathalie Troupée, Project & Knowledge manager

Wettelijk depot D/2893/2023/07

Referentienummer 3907

Maart 2023

Met de steun van de Nationale Loterij. Deze uitgave kan ((gratis) online besteld of) gedownload worden van onze website www.kbs-frb.be

Voorwoord

Op straat slapen, moeten overnachten bij vrienden of familie, een veilig thuis zoeken voor je kinderen: dak- en thuisloosheid heeft vele – vaak onderbelichte – gezichten. Om dit fenomeen efficiënt te bestrijden zijn heldere, betrouwbare en vergelijkbare gegevens onmisbaar.

Voor het derde jaar op rij ondersteunde de Koning Boudewijnstichting de onderzoeksteams van LUCAS KU Leuven en UCLouvain CIRTES om dak- en thuisloze personen in kaart te brengen. Via het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin kon LUCAS KU Leuven op een bijkomende steun rekenen waardoor een opschaling van de tellingen mogelijk werd en er in 6 verschillende regio's in Vlaanderen geteld kon worden: Boom-Mechelen-Lier, Arrondissement Brugge, Midwest, Middenkust, zorgregio Kempen en Waasland. Ook in de Duitstalige gemeenschap, (een deel van) de provincie Waals-Brabant en Doornik werd geteld. Hiervoor konden de onderzoeksteams rekenen op de steun en samenwerking van niet minder dan **98** lokale besturen en **356** organisaties.

Dit rapport omvat de resultaten van dit onderzoek en laat ons toe enkele overkoepelende vaststellingen te doen. Het bevat ook belangrijke “lessons learned” over het proces van de tellingen, opdat deze in de toekomst optimaal verder gezet kunnen worden. Dit blijft immers de hoofddoelstelling: een impuls geven aan de organisatie van recurrente tellingen over heel België, om op basis van deze gegevens de strijd tegen dak- en thuisloosheid beter aan te gaan.

De 98 betrokken steden en gemeentes kunnen de beschikbare gegevens nu al gebruiken om hun lokale beleid ter bestrijding van dak- en thuisloosheid aan te passen. De Koning Boudewijnstichting van haar kant zal, in samenwerking met de onderzoekers en met de steun van L'Observatoire Wallon du Sans-Abrisme deze telling in de nabije toekomst (oktober 2023) voortzetten in een drietal Waalse gebieden. Ook in Vlaanderen wordt in 2023 opnieuw geteld in Antwerpen. Bovendien zullen voor de tweede keer tellingen plaats vinden, mede gefinancierd door de stad Leuven en de stad Gent.

We willen, samen met de onderzoeksteams, alle actoren danken voor deze kostbare samenwerking. Voor de betrokken steden en gemeentes was dit immers een intensieve oefening, die zowel inspanning als politieke moed gevergd heeft. Zonder hen en de meer dan 350 organisaties die actief meegewerkt hebben waren deze tellingen niet mogelijk geweest en was dit rapport niet tot stand kunnen komen.

Structuur

1. Wettelijk kader, MEHOBEL & context
2. Point-in-time telling: de methodologie
3. Resultaten van de tellingen
4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht
5. Lessons learned en next steps

1. Wettelijk kader, MEHOBEL & context

MEHOBEL-studie: Measuring homelessness in Belgium (2016-2018)

- Financiering: BELSPO
- Samenwerking: LUCAS, HIVA, ULiège en La Strada
- Doel van de studie: een wetenschappelijk onderbouwde en maatschappelijk gevalideerde methodologie om dak- en thuisloosheid in België te meten en te monitoren
- Aanbeveling: een nationale point-in-time telling

1. Wettelijk kader, MEHOBEL & context

Beleidscontext: Samenwerkingsakkoord inzake dak- en thuisloosheid, 12 mei 2014

Doelstelling	Een inclusief, globaal, geïntegreerd en gecoördineerd beleid inzake dak- en thuisloosheid in België.
Wettelijke definitie van dak- en thuisloosheid	Situatie waarbij een persoon niet over een eigen woongelegenheden beschikt, niet de middelen heeft om daar op eigen krachten voor te zorgen en daardoor geen verblijfplaats heeft, of tijdelijk in een tehuis verblijft in afwachting dat hem een eigen woongelegenheden ter beschikking wordt gesteld.
Ondertekende partijen onderschrijven de ETHOS typologie	De ondertekenende partijen erkennen de ETHOS-typologie (European Typology on Homelessness and housing exclusion), als kaderdefinitie van dak- en thuisloosheid. Deze kaderdefinitie vormt een instrument tot identificatie van de categorieën van dak- en thuislozen.
Belang van gegevensverzameling (art. 17)	De ondertekenende partijen erkennen dat de uitwisseling van verzamelde gegevens tussen de ondertekenaars een meerwaarde kan opleveren. Door de beschikbare gegevens beter op elkaar af te stemmen en te harmoniseren kan de noodzakelijke kennis ontwikkeld worden voor het beleid ter voorkoming en bestrijding van dak- en thuisloosheid.

“ Als we beleidsmatig iets willen laten bewegen zullen objectieve, meetbare cijfers enorm belangrijk zijn.”
Koen Rombouts - Schepen welzijn lokaal bestuur Ravels - Voorzitter Welzijnszorg Kempen

1. Wettelijk kader, MEHOBEL & context

- Europese consensusdefinitie = de **ETHOS typologie**
- Deze typologie bevat 13 leefsituaties, onder te brengen in 4 groepen:
  - Dakloosheid (1, 2)
  - Thuisloosheid (4-6)
  - Instabiele huisvesting (7-10)
  - Ontoereikende huisvesting (11-13)

	OPERATIONAL CATEGORY	LIVING SITUATION	GENERIC DEFINITION
Conceptual Category	ROOFLESS	1 People Living Rough	1.1 Public space or external space Living in the streets or public spaces, without a shelter that can be defined as living quarters
		2 People in emergency accommodation	2.1 Night shelter People with no usual place of residence who make use of overnight shelter, low threshold shelter
	HOUSELESS	3 People in accommodation for the homeless	3.1 Homeless hostel 3.2 Temporary accommodation 3.3 Transitional supported accommodation Where the period of stay is intended to be short term
		4 People in Women's Shelter	4.1 Women's shelter accommodation Women accommodated to experience of domestic violence and where the period of stay is intended to be short term
		5 People in accommodation for immigrants	5.1 Temporary accommodation/reception centres 5.2 Migrant workers accommodation Immigrants in reception or short term accommodation due to their immigrant status
		6 People due to be released from institutions	6.1 Penal institutions 6.2 Medical institutions (*) 6.3 Children's institutions/homes No housing available prior to release Stay longer than needed due to lack of housing No housing identified (e.g. by 18th birthday)
		7 People receiving longer-term support (due to homelessness)	7.1 Residential care for older homeless people 7.2 Supported accommodation for formerly homeless people Long stay accommodation with care for formerly homeless people (normally more than one year)
	INSECURE	8 People living in insecure accommodation	8.1 Temporarily with family/friends 8.2 No legal (sub)tenancy 8.3 Illegal occupation of land Living in conventional housing but not the usual place of residence due to lack of housing Occupation of dwelling with no legal tenancy illegal occupation of a dwelling Occupation of land with no legal rights
		9 People living under threat of eviction	9.1 Legal orders enforced (rented) 9.2 Re-possession orders (owned) Where orders for eviction are operative Where mortgagee has legal order to re-possess
		10 People living under threat of violence	10.1 Police recorded incidents Where police action is taken to ensure place of safety for victims of domestic violence
	INADEQUATE	11 People living in temporary/non-conventional structures	11.1 Mobile homes 11.2 Non-conventional building 11.3 Temporary structure Not intended as place of usual residence Makeshift shelter, shack or shanty Semi-permanent structure hut or cabin
		12 People living in unfit housing	12.1 Occupied dwellings unfit for habitation Defined as unfit for habitation by national legislation or building regulations
		13 People living in extreme over-crowding	13.1 Highest national norm of overcrowding Defined as exceeding national density standard for floor-space or useable rooms

1. Wettelijk kader, MEHOBEL & context

- **ETHOS Light**

- Europese tool:

- Omvat ETHOS 1-6, 8 en 11
- Ontwikkeld voor onderzoek

	Operationele categorie	Definitie/leefsituatie
1	In openbare ruimte	Leven in de publieke ruimte
2	In noodopvang	Laagdrempelige en kortdurende opvang
3	In opvang voor thuislozen	Opgangcentra en tijdelijke huisvesting Duur < 1 jaar
4	Instellingverlaters	Langer moeten verblijven in zorg; Gevangenis verlaten zonder woonoplossing
5	In niet-conventionele ruimte	Wonen in tent, caravan, hut, garage, kraakpand ... door gebrek aan huisvesting
6	Bij familie/vrienden	Inwonen door gebrek aan huisvesting

+ 7de categorie : dreigende uithuiszetting

Conclusies MEHOBEL onderzoek:

“ De telling is voor ons als stad van groot belang, omdat correcte cijfers dé voorwaarde zijn voor een doeltreffend beleid. Het zal ons handvaten aanreiken om actie te ondernemen en zo de meest kwetsbaren te bereiken. ”

*Natacha Waldmann
Schepen van Welzijn, Zorg en
Onderwijs in Oostende*

- Veel verschillende methoden, maar weinig afstemming tussen regio's en federale overheid
- Geen nationale cijfers en geen vergelijkbare cijfers
- ETHOS Light als onderzoeksinstrument
- Bijzondere aandacht voor 'verborgen' dakloosheid:
  - wonen in niet-conventionele woning (ETHOS Light 5)
  - tijdelijk bij vrienden/familie verblijven (ETHOS Light 6)
- Niet enkel focus op concrete methoden maar ook op principes die dataverzameling sturen

1. Wettelijk kader, MEHOBEL & context

Principes van een Belgische monitoringsstrategie gedefinieerd in MEHOBEL:

“*De medewerking van zoveel verschillende actoren aan dit project benadrukt de collectieve dimensie van het daklozenprobleem.*”

*Catherine Vande Vyvre
Coördinatrice locale
Relais social Brabant Wallon*

- De strategie is vervat in een **nationaal** beleidsplan, gebaseerd op een duidelijk engagement van beleidsmakers
- **ETHOS** is de gemeenschappelijke kaderdefinitie
- **Diversiteit** en **complexiteit** van populatie in beeld brengen
- **Ethisch** uitgangspunt: negatieve impact voor dak- en thuisloze personen uitsluiten
- Niet enkel cijfers, maar ook **verhalen** over mensen achter de cijfers
- Coördinatie door een (netwerk) van onderzoeks- en/of kennisinstellingen i.s.m. **Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting**

1. Wettelijk kader, MEHOBEL & context

MEHOBEL: Het in kaart brengen van dak- en thuisloosheid door een combinatie van **6 meetmethoden** :

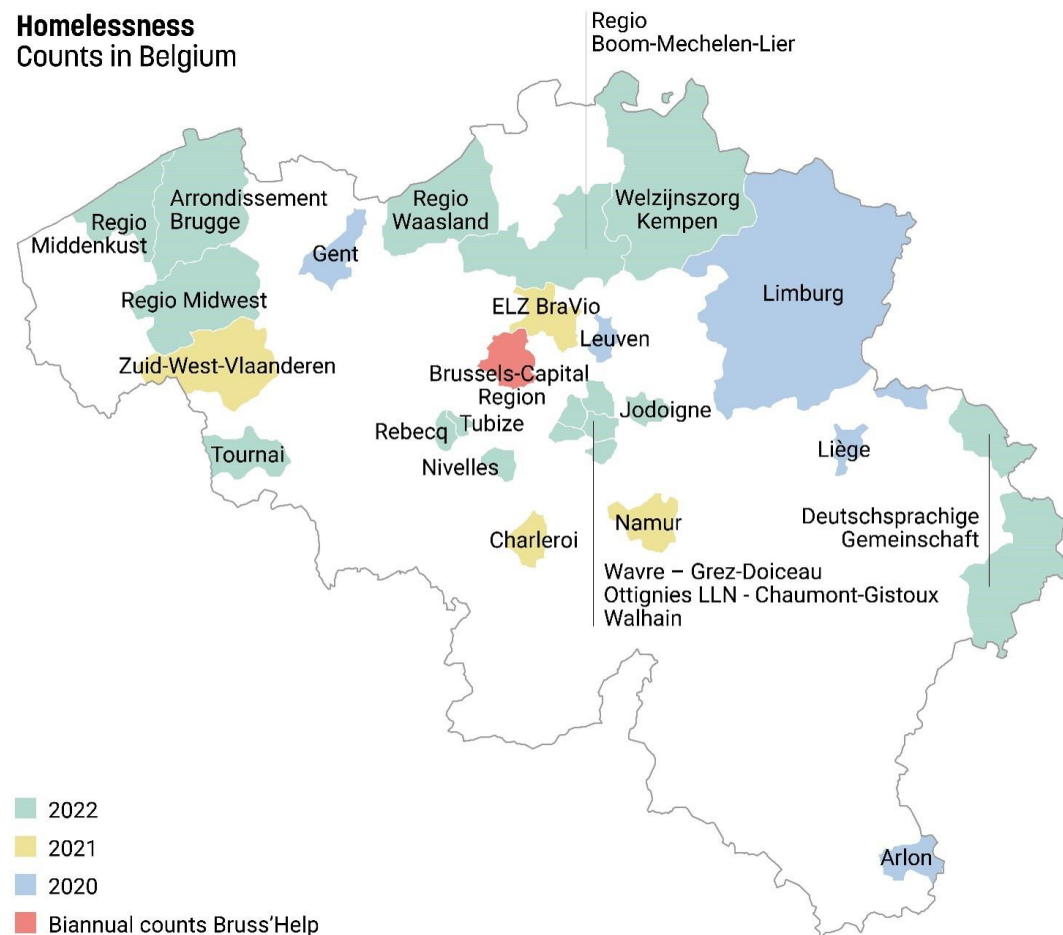
1. Organiseer een nationale telling
2. Jaarlijkse statistieken over referentieadres
3. Integreer ETHOS Light in registratiesystemen van diensten
4. Jaarlijkse statistieken over aantal uithuiszettingen
5. EU SILC : statistieken over betaalbaarheid en kwaliteit van woningen
6. Jaarlijkse statistieken over wachtlijsten sociale huisvesting

Deze onderzoeksaanbevelingen vormen de basis van de nota van de interfederale werkgroep geleid door Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting over monitoren van dak- en thuisloosheid in België.

2. Point-in-time telling : de methodologie

Georganiseerde tellingen sinds 2020:

2. Point-in-time telling : de methodologie

De telling : een proces van **12 maanden**

- Operationalisering
- Formele goedkeuring door lokaal bestuur (stad/gemeente en OCMW)
- Lokale coördinator: inventaris van alle diensten
- Vorming van alle betrokken diensten door onderzoekers
- Voorbereiding van de straattelling: wie telt mee, op welke manier?
- Teldag / telweek eind oktober
  - Diensten screenen van woonsituatie van persoon/gast/cliënt aan de hand van ETHOS Light op teldag / telweek
  - Verblijf in stad/gemeente of laatste domicilie in stad/gemeente
  - Vragenlijst invullen: samen met persoon of door dienst
- Data-analyse door onderzoekers
- Focusgroepen om resultaten te interpreteren en aanleveren van casussen
- Eindrapportering

2. Point-in-time telling : de methodologie

Inventaris van alle lokale diensten: indeling in **6 clusters** :

“ Dankzij de medewerking van vele tientallen organisaties hebben we een regio-breed beeld over de toestand kunnen samenstellen. ”

Ria Pattyn

*Voorzitter Cluster Welzijn DVV
Midwest*

- **Diensten voor dak- en thuisloze personen** :
nachtopvang, opvangcentra, doorgangswoningen, straathoekwerk
- **Eerstelijnsdiensten** :
sociale diensten van de OCMW, CAW, Kind en Gezin, Sociale Diensten van de Mutualiteit, wijkgezondheidscentra
- **Instellingen** :
gevangenis, jeugdhulp, psychiatrie, zorg voor personen met een handicap, ziekenhuis, Fedasil, Lokale Opvanginitiatieven
- **NMBS en politie**
- **Laagdrempelige diensten** :
inloopcentra, sociale restaurants, buurtwerkingen, vrijwilligerswerkingen
- **Woonactoren** :
sociale huisvestingsmaatschappijen, sociale verhuurkantoren

2. Point-in-time telling : de methodologie

Operationalisering van ETHOS 1 : In openbare ruimte

Personen die leven in de publieke ruimte

Operationalisering van ETHOS 2 : In noodopvang

Personen die verblijven in laagdrempelige en kortdurende opvang: de winter- of nachtopvang

Operationalisering van ETHOS 3 : In opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf

Personen die in opvangcentra of tijdelijke huisvesting verblijven : crisisopvang, residentiële opvang, begeleid wonen zondereigen huurcontract; doorgangswoning van het OCMW, hotel, jeugdherberg, vluchthuizen, niet erkende opvangcentra..

2. Point-in-time telling : de methodologie

Operationalisering van ETHOS 4: In instelling

- Instellingen:
  - Gevangenis
  - Algemeen ziekenhuis
  - Psychiatrisch ziekenhuis
  - Jeugdhulp
  - Beschut Wonen
  - LOI
  - Residentiële drughulpverlening
  - Opvangcentrum Fedasil
- Wie:
  - **Instellingsverlaters**: personen die binnen de maand na de teldag de instelling verlaten zonder stabiele woonoplossing;
  - Personen die **langer verblijven** in de instelling door gebrek aan een stabiele woonoplossing.

Operationalisering van ETHOS 5: In niet-conventionele ruimte

- Niet-conventionele ruimte:
  - Kraakpand
  - Garage
  - Caravan, woonwagen zonder domicilie
  - Woning zonder huurcontract
  - Woning zonder toegang tot basisvoorzieningen
  - Vakantiewoning
  - Wagen
  - Tent
  - Ander
- Wie:
  - Personen die wonen in een woonwagen, hut, garage, kraakpand, woning zonder badkamer of keuken, woning zonder huurcontract... door gebrek aan huisvesting.

2. Point-in-time telling : de methodologie

Operationalisering van ETHOS 6: bij familie/vrienden/kennissen

- Personen die tijdelijk inwonen bij familie of vrienden door gebrek aan huisvesting.

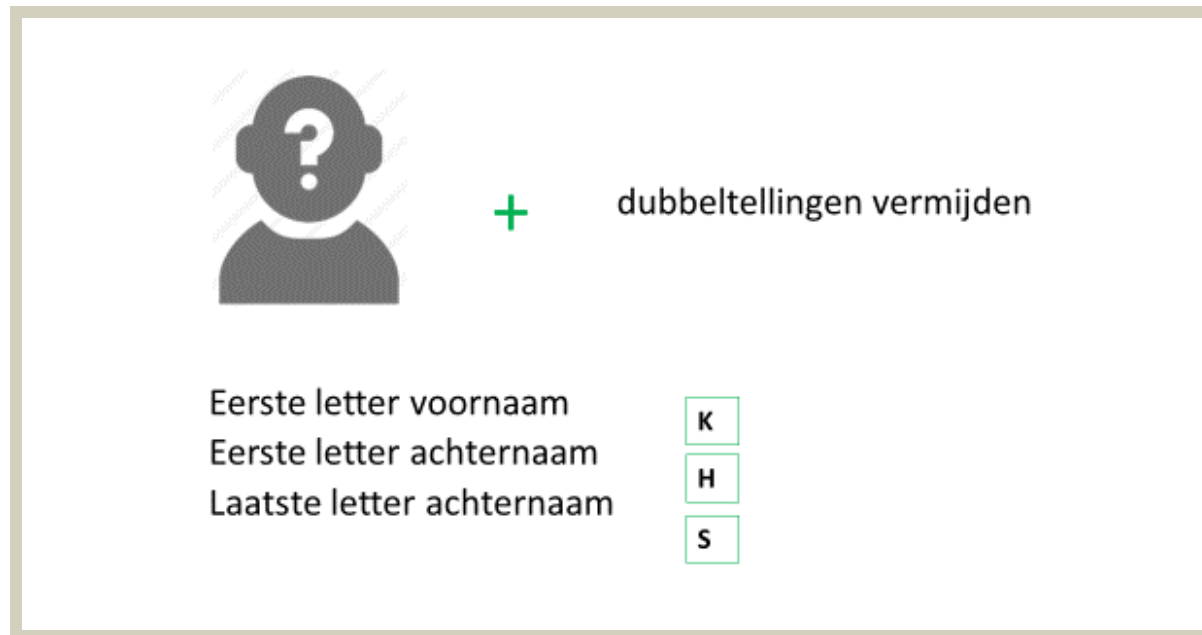

7de toegevoegde leefsituatie / categorie

- **In woning en dreigende uithuiszetting**
- **Wie:**
  - Personen die binnen de maand na de teldag hun woning moeten verlaten wegens:
    - Betekend vonnis tot gerechtelijke uithuiszetting
    - Verplicht vertrek door beslissing onbewoonbaarverklaring
    - Verplicht vertrek door beslissing ongeschiktheidsverklaring
    - Opzegtermijn verlopen
    - Opzegtermijn verloopt [binnen de maand na de teldag]

2. Point-in-time telling : de methodologie

Onderzoekers identificeren dubbeltellingen op basis van cliënt identicator

Procedure in drie stappen :

- Diensten vullen identicator in
- Onderzoekers identificeren dubbeltellingen
- Onderzoekers verwijderen cliënt identicator

2. Point-in-time telling : de methodologie

Vluchtelingen door de oorlog in Oekraïne werden ook geteld:

Zorgregio Kempen	441 personen
Regio Boom-Mechelen-Lier	93 personen
Arrondissement Brugge	267 personen
Regio Middenkust	153 personen
Regio Midwest	79 personen
Regio Waasland	64 personen
Waals-Brabant	73 personen
Doornik	25 personen
Duitstalige Gemeenschap	25 personen

Om de vergelijkbaarheid over de jaren heen te bevorderen werden Oekraïense vluchtelingen **niet bijgeteld in de voorgestelde cijfers.**

ARRONDISSEMENT BRUGGE

Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, Jabbeke,
Knokke-Heist, Oostkamp, Torhout, Zedelgem, Zuienkerke

28/10/2022

52 meetellende organisaties

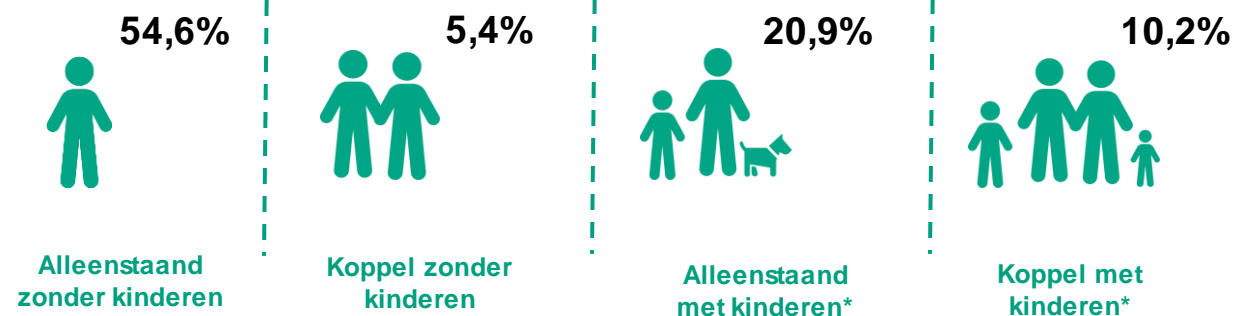
- Hoog aantal instellingsverlaters
- Aanwezigheid psychiatrische ziekenhuizen
- Effect van actief domiciliëren in de regio

3. Resultaten van de tellingen

Woonsituatie

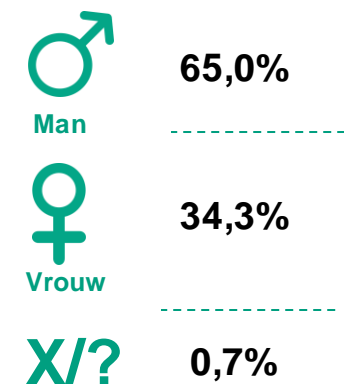
Ethos Light categorie	Volwassenen (#683)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#221)	%
1) In openbare ruimte	31	4,5	84,6	15,4	1	0,5
2) In noodopvang	22	3,2	63,6	36,4	0	0,0
3) In opvang voor thuislozen	147	21,5	54,4	45,6	85	38,5
4) In instelling	174	25,5	71,8	28,2	19	8,6
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	48	7,0	75,0	25,0	27	12,2
6) Bij familie / vrienden / derden	201	29,4	66,2	33,8	47	21,3
7) Dreigende uithuiszetting	47	6,9	48,9	51,1	41	18,6
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	13	1,9	84,6	15,4	1	0,5

Huishouden

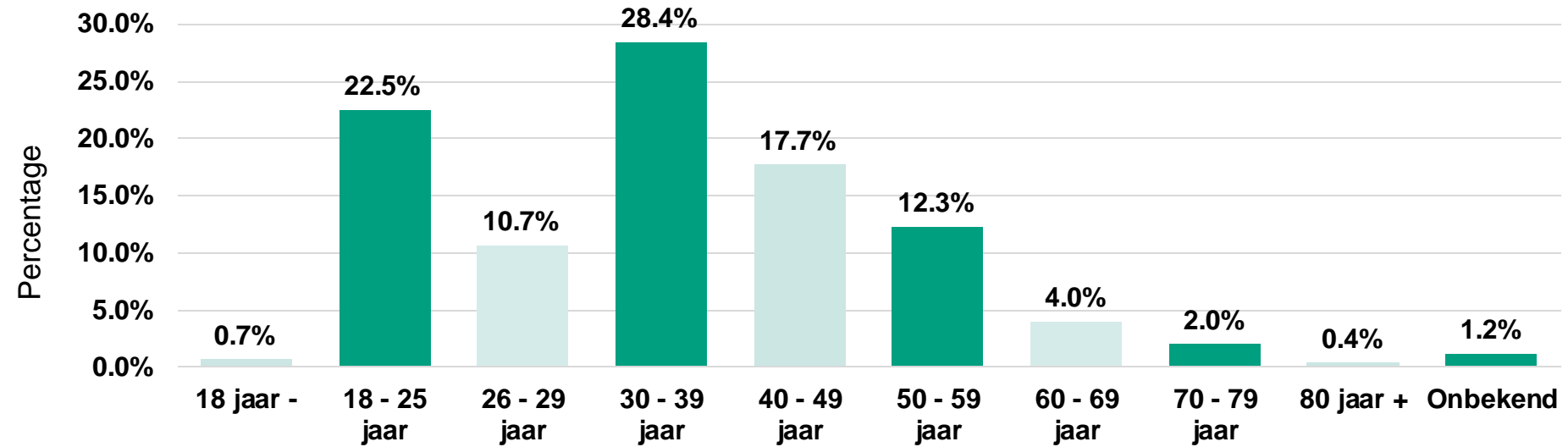

Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

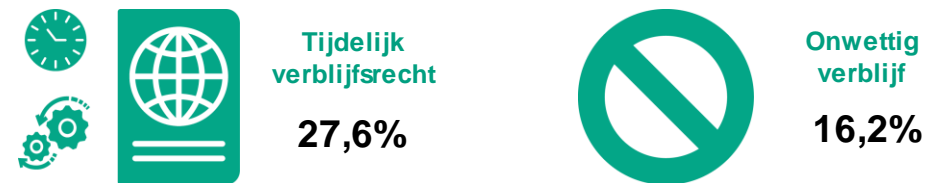
Leeftijd

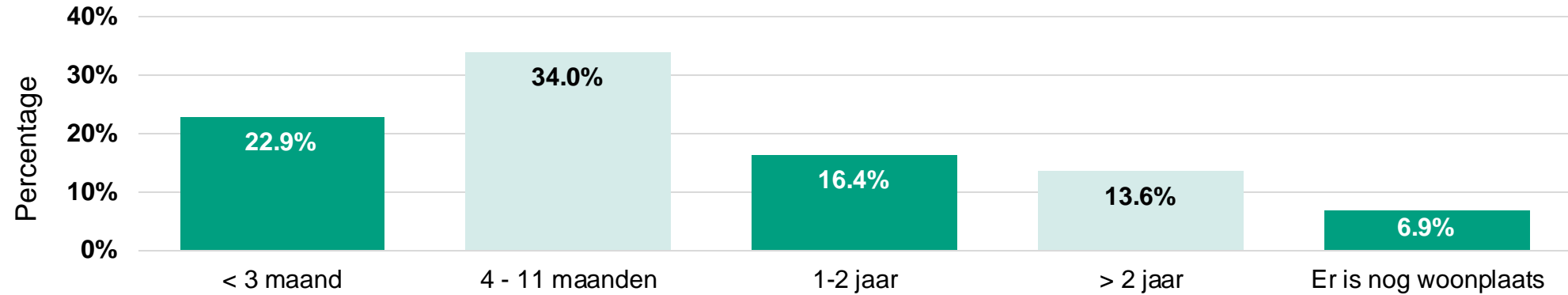
Nationaliteit

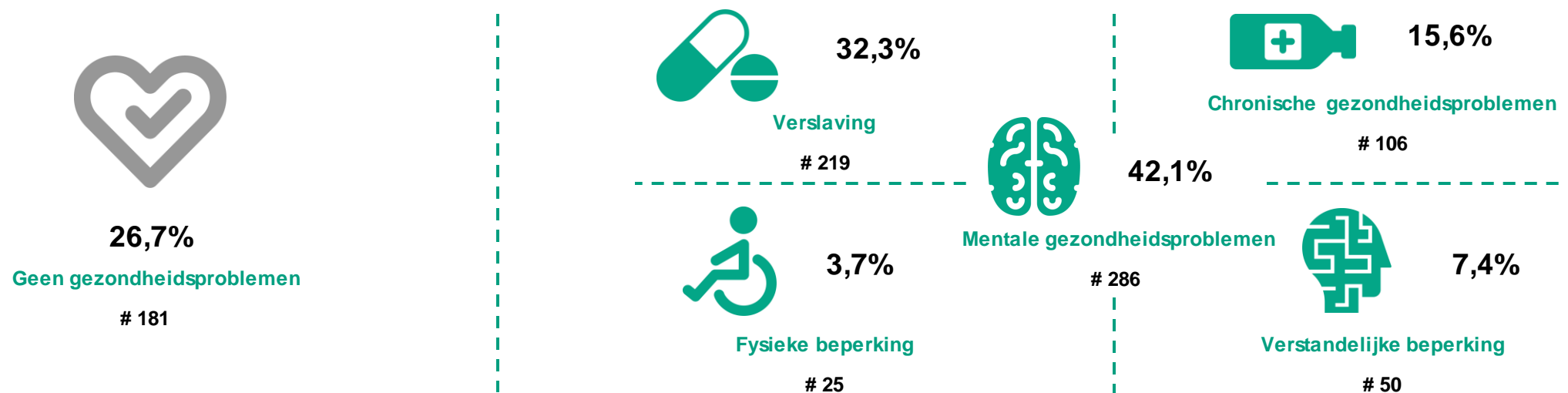
Bij niet-Belgen

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

3. Resultaten van de tellingen

8,9%

56

Housing First
Doelgroep

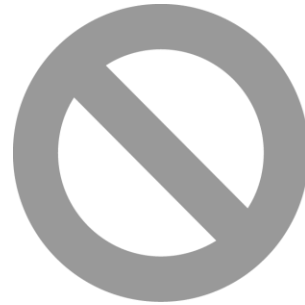

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie: > 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van) psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

18,7%

Geen inkomen

17,9%

Inkomen uit werk

1,8%

Informeel inkomen

60,9%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

* Zonder dubbelstellingen

REGIO BOOM-MECHELEN-LIER

Aartselaar, Berlaar, Bonheiden, Boom, Bornem, Duffel, Heist-op-den-berg, Hemiksem, Lier, Mechelen, Niel, Nijlen, Putte, Puurs-Sint-Amands, Sint-Katelijne-Waver en Willebroek

28/10/2022

30 meetellende organisaties

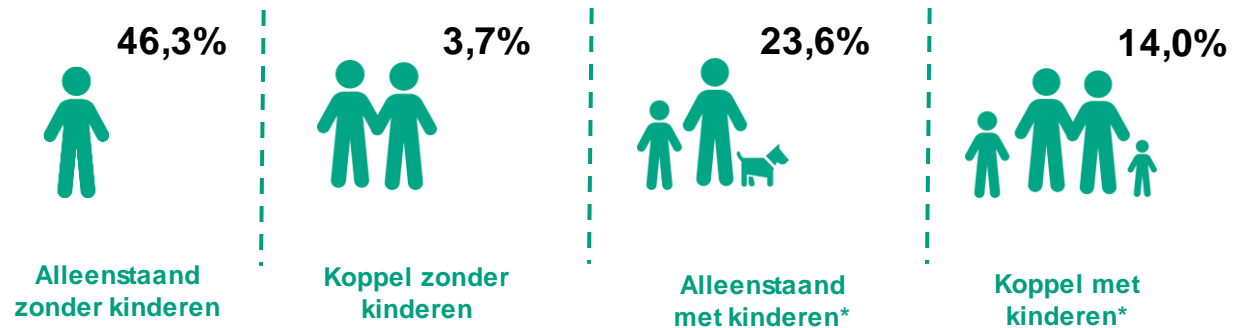

- Hoog aantal direct betrokken kinderen (40%)
- Cijfers voor kleinere steden en gemeenten
- Woonactoren en psychiatrische diensten telden niet mee

Woonsituatie

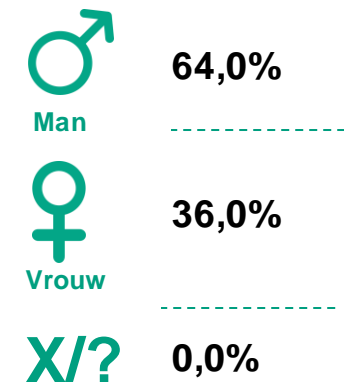
Ethos Light categorie	Volwassenen (#602)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#395)	%
1) In openbare ruimte	22	3,7	95,5	4,5	4	1,0
2) In noodopvang	15	2,5	80,0	20,0	0	0,0
3) In opvang voor thuislozen	184	30,6	49,5	50,5	230	58,2
4) In instelling	66	11,0	83,3	16,7	12	3,0
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	34	5,6	79,4	20,6	25	6,3
6) Bij familie / vrienden / derden	228	37,9	66,7	33,3	95	24,1
7) Dreigende uithuiszetting	50	8,3	48,0	52,0	29	7,3
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	3	0,5	100,0	0,0	0	0,0

Huishouden

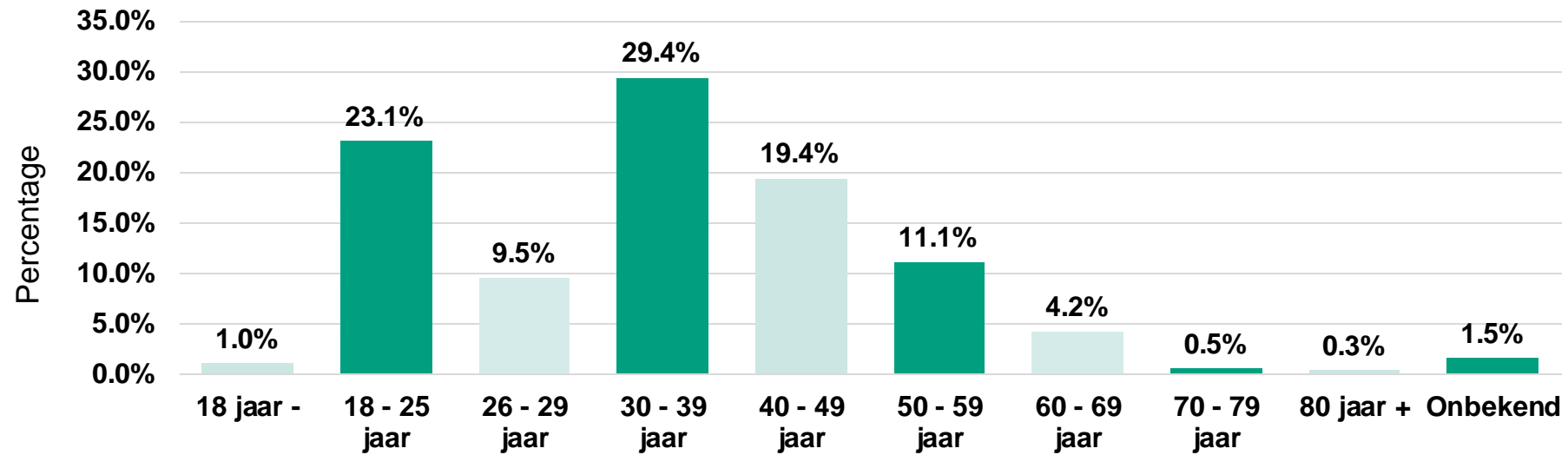

Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

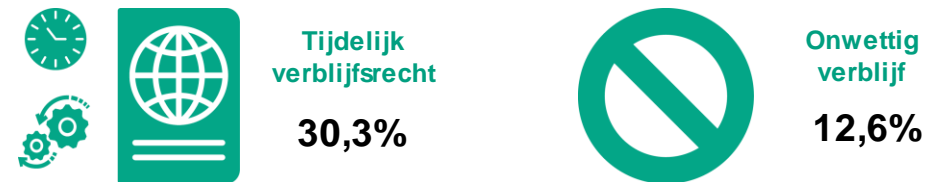
Leeftijd

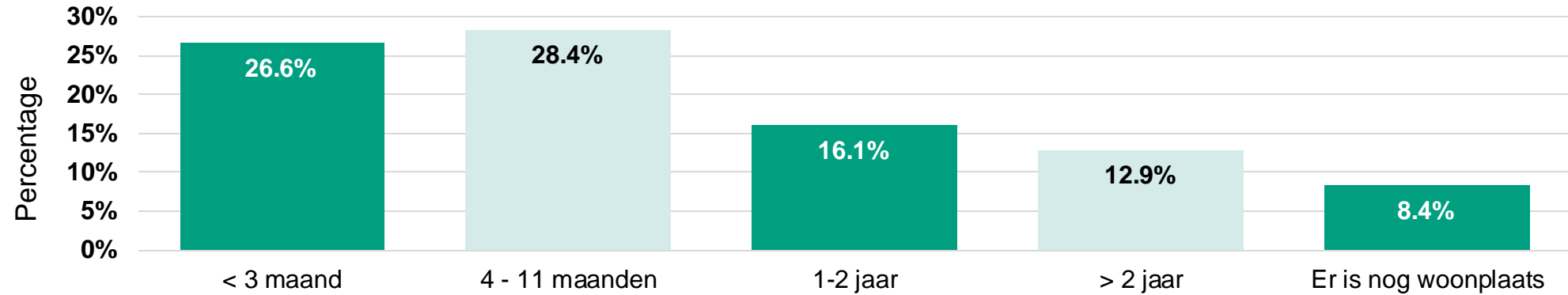
Nationaliteit

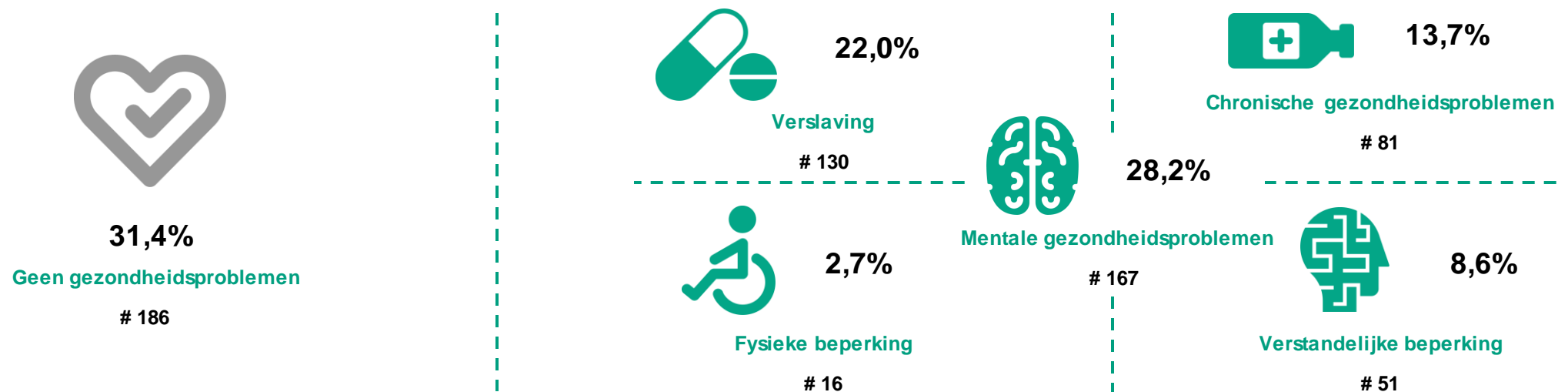
Bij niet-Belgen

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

3. Resultaten van de tellingen

6,4%

35

Housing First
Doelgroep

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie: > 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van) psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

21,8%

Inkomen uit werk

1,7%

Informeel inkomen

56,5%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

* Zonder dubbelstellingen

ZORGREGIO KEMPEN

Arendonk, Baarle-Hertog, Balen, Beerse, Dessel, Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Herselt, Hoogstraten, Hulshout, Kasterlee, Laakdal, Lille, Meerhout, Merksplas, Mol, Olen, Oud-Turnhout, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Turnhout, Vorselaar, Vosselaar en Westerlo

28/10/2022

65 meetellende organisaties

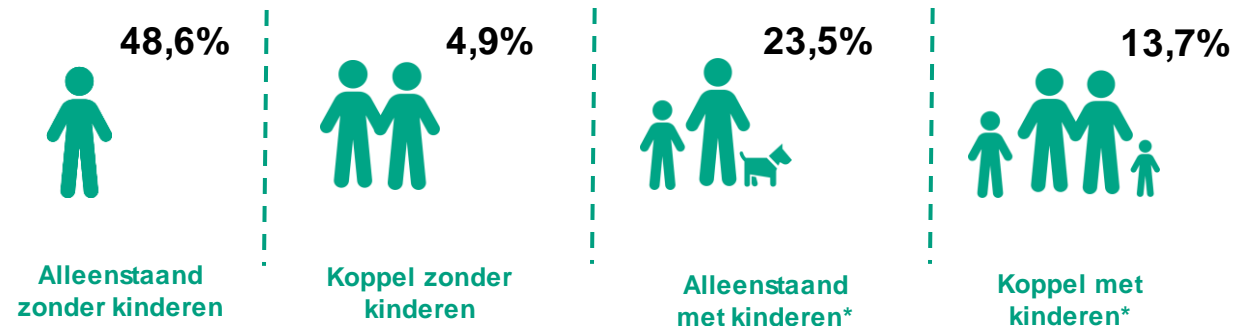
- Hoog aantal getelde personen in Turnhout
- Cijfers voor landelijke gemeenten
- Grote betrokkenheid diverse diensten

Woonsituatie

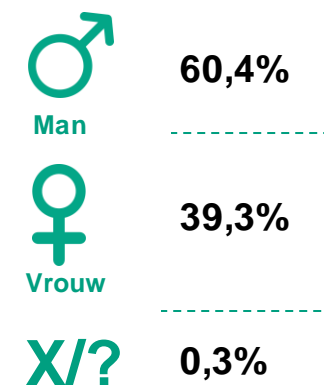
Ethos Light categorie	Volwassenen (#1157)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#563)	%
1) In openbare ruimte	15	1,3	86,7	13,3	2	0,4
2) In noodopvang	5	0,4	80,0	20,0	1	0,2
3) In opvang voor thuislozen	229	19,8	54,2	45,8	210	37,3
4) In instelling	236	20,4	71,9	28,1	51	9,1
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	147	12,7	68,0	32,0	25	4,4
6) Bij familie / vrienden / derden	416	36,0	53,8	46,2	172	30,6
7) Dreigende uithuiszetting	109	9,4	60,6	39,4	102	18,1
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0

Huishouden

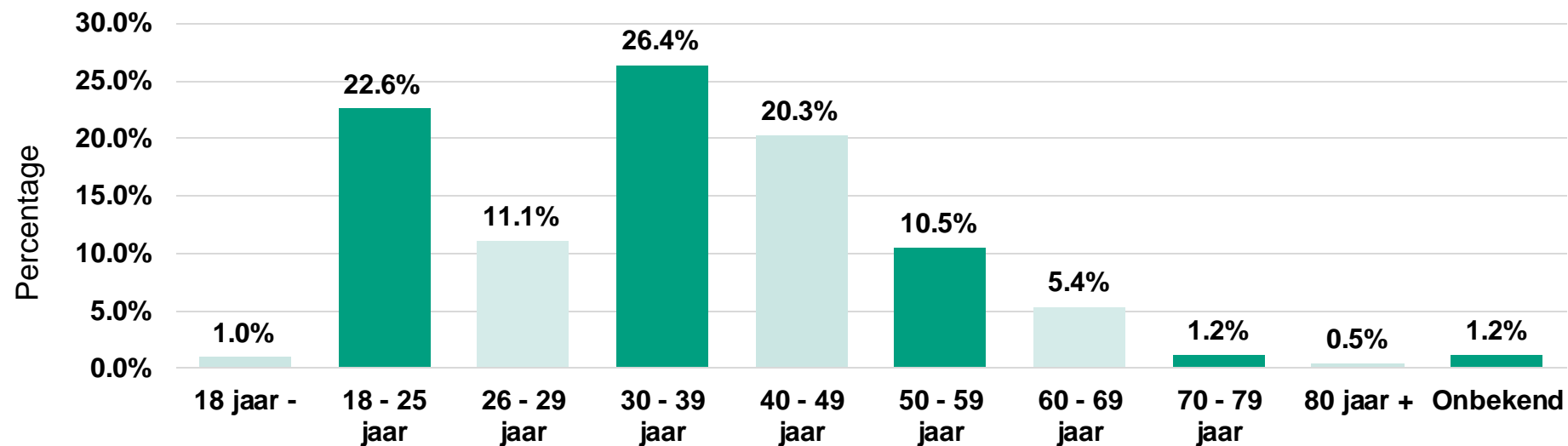

Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

Leeftijd

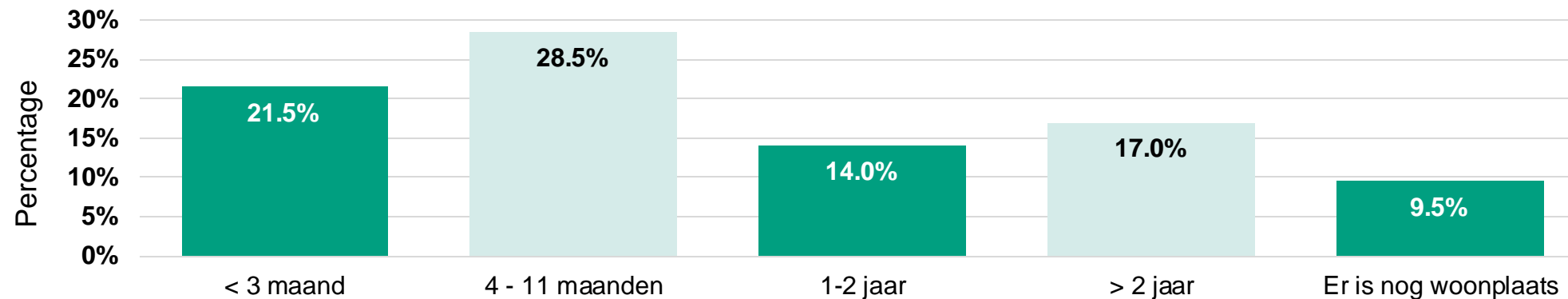
Nationaliteit

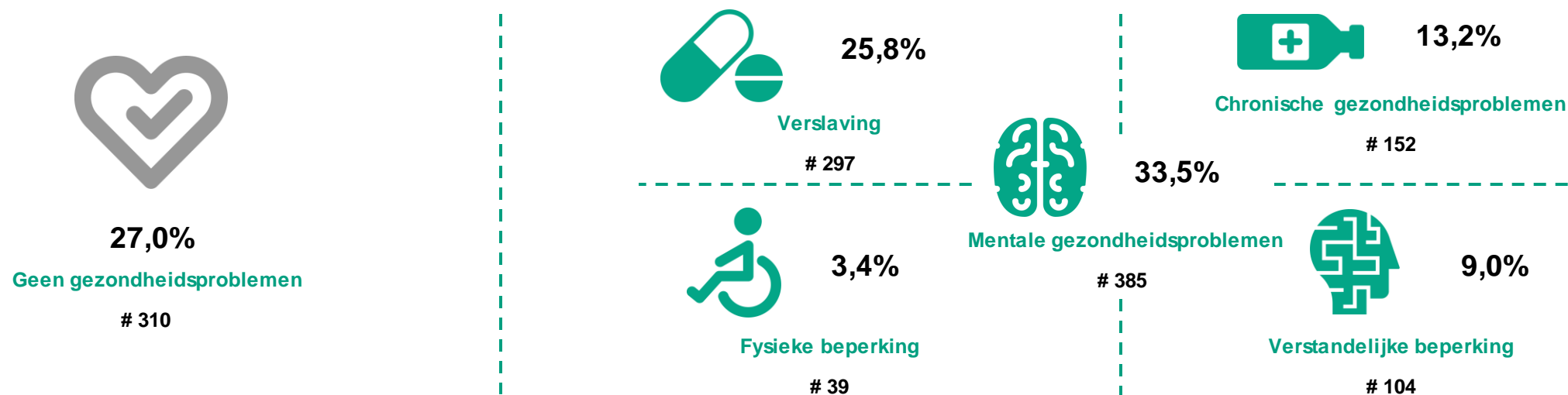
Bij niet-Belgen

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

3. Resultaten van de tellingen

9,5%

99

Housing First
Doelgroep

18,7%

8,3%

17,6%

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie:

> 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van)
psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

17,5%

Geen inkomen

18,8%

Inkomen uit werk

0,9%

Informeel inkomen

56,4%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

* Zonder dubbelstellingen

REGIO MIDWEST

Ardoonie, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lichtervelde, Meulebeke, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Ruiselede, Staden, Tielt, Wielsbeke en Wingene

28/10/2022

40 meetellende organisaties

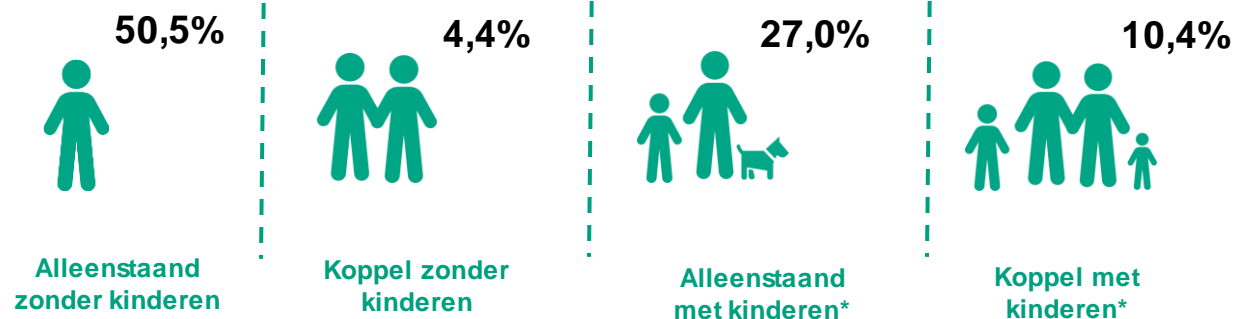

- (Grote) gezinnen met direct betrokken kinderen in beeld
- Personen in openbare ruimte ook een realiteit in de regio
- Cijfers voor meer landelijke gemeenten

Woonsituatie

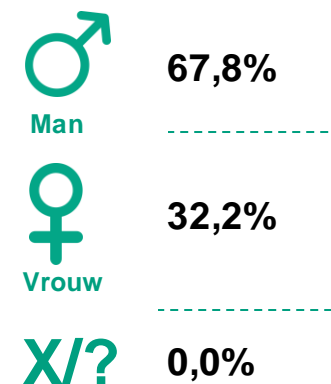
Ethos Light categorie	Volwassenen (#549)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#244)	%
1) In openbare ruimte	18	3,3	94,4	5,6	0	0,0
2) In noodopvang	26	4,7	80,8	19,2	0	0,0
3) In opvang voor thuislozen	110	20,0	56,4	43,6	111	45,5
4) In instelling	80	14,6	75,0	25,0	20	8,2
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	31	5,6	83,9	16,1	10	4,1
6) Bij familie / vrienden / derden	218	39,7	65,6	34,4	61	25,0
7) Dreigende uithuiszetting	60	10,9	65,0	35,0	42	17,2
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	6	1,1	66,7	33,3	0	0,0

Huishouden

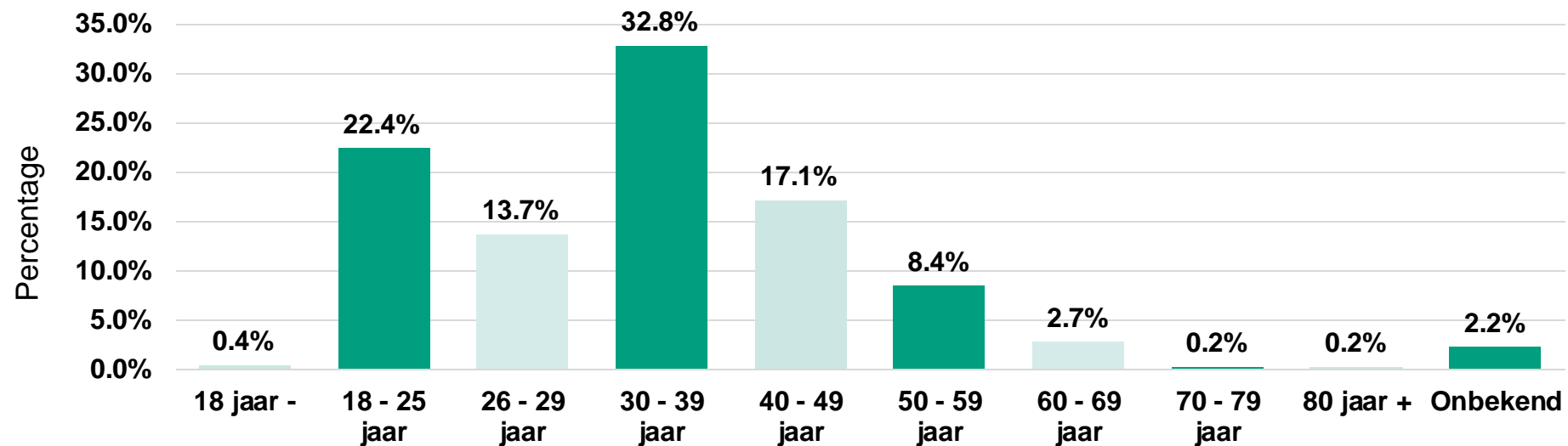

Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

Leeftijd

Nationaliteit

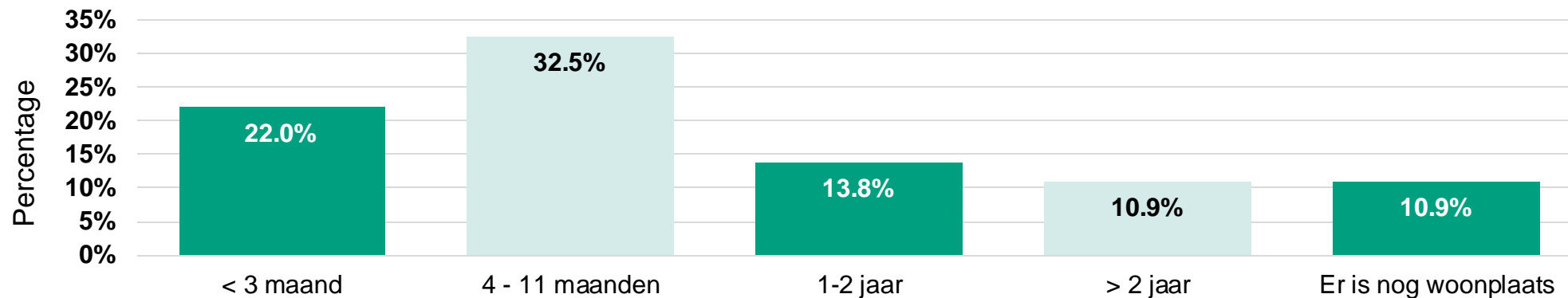

Bij niet-Belgen

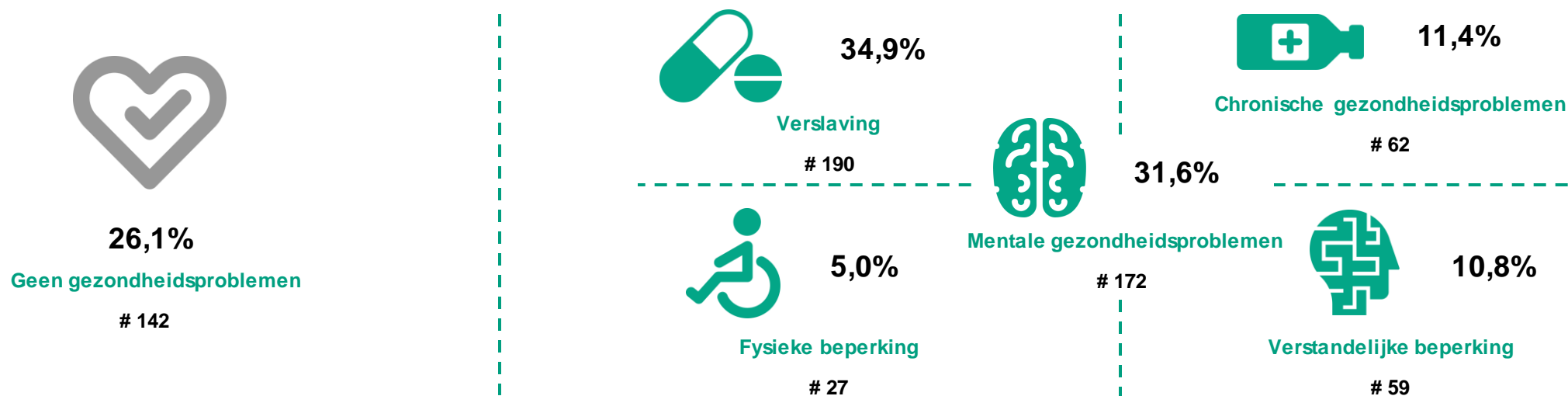

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

3. Resultaten van de tellingen

8,9%

43

Housing First
Doelgroep

19,5%

10,6%

17,8%

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie:

> 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van)
psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

15,5%

Geen inkomen

23,4%

Inkomen uit werk

1,5%

Informeel inkomen

56,3%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

* Zonder dubbelstellingen

REGIO MIDDENKUST

Bredene, De Haan, Gistel, Ichtegem, Middelkerke,
Oostende en Oudenburg

28/10/2022

50 meetellende organisaties

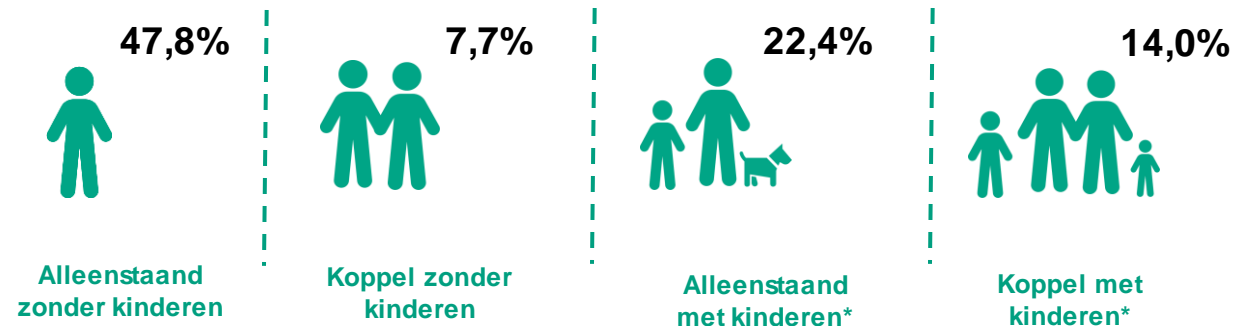

- Hoog aantal personen voor kleine regio
- Regio met woonwagen- en vakantiewoningbewoners
- Grote betrokkenheid diverse diensten

Woonsituatie

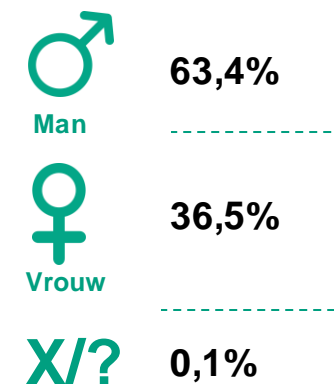
Ethos Light categorie	Volwassenen (#778)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#348)	%
1) In openbare ruimte	37	4,8	91,9	8,1	0	0,0
2) In noodopvang	23	3,0	82,6	17,4	0	0,0
3) In opvang voor thuislozen	121	15,6	57,0	43,0	129	37,1
4) In instelling	66	8,5	72,7	27,3	8	2,3
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	70	9,0	62,3	37,7	31	8,9
6) Bij familie / vrienden / derden	339	43,6	61,4	38,6	101	29,0
7) Dreigende uithuiszetting	106	13,6	57,5	42,5	78	22,4
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	16	2,1	68,8	31,3	1	0,3

Huishouden

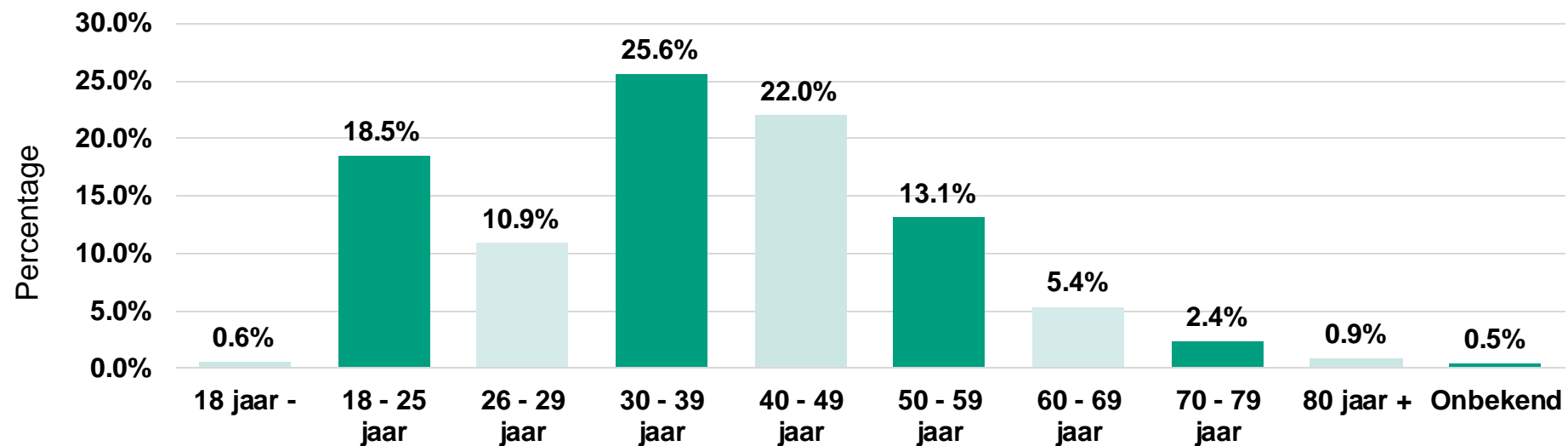

*Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

Leeftijd

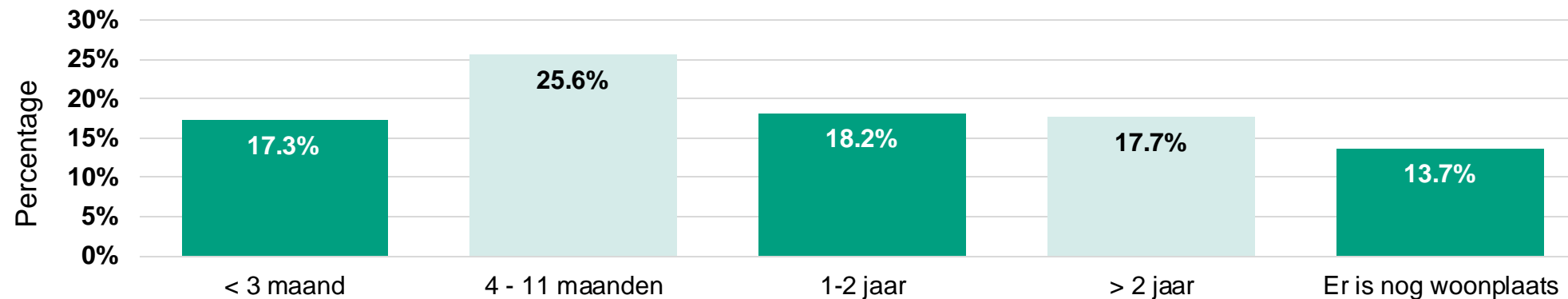
Nationaliteit

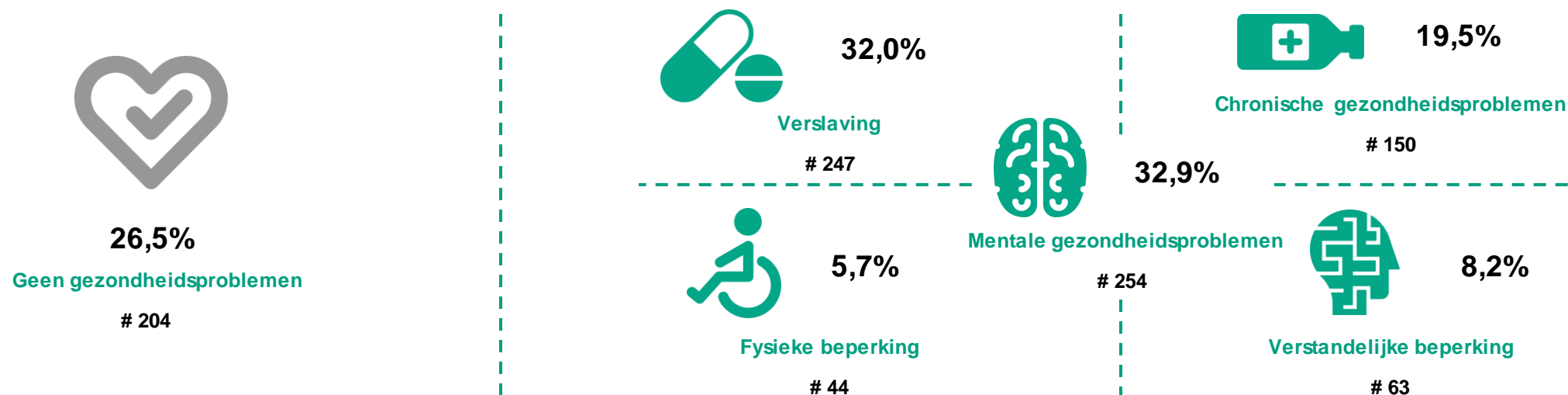
Bij niet-Belgen

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

3. Resultaten van de tellingen

9,7%

69

**Housing First
Doelgroep**

18,6%

11,2%

19,7%

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie:

> 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van)
psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

15,4%

Geen inkomen

18,9%

Inkomen uit werk

3,0%

Informeel inkomen

59,1%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

* Zonder dubbelstellingen

REGIO WAASLAND

Beveren, Kruibeke, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse en Waasmunster

28/10/2022

21 meetellende organisaties

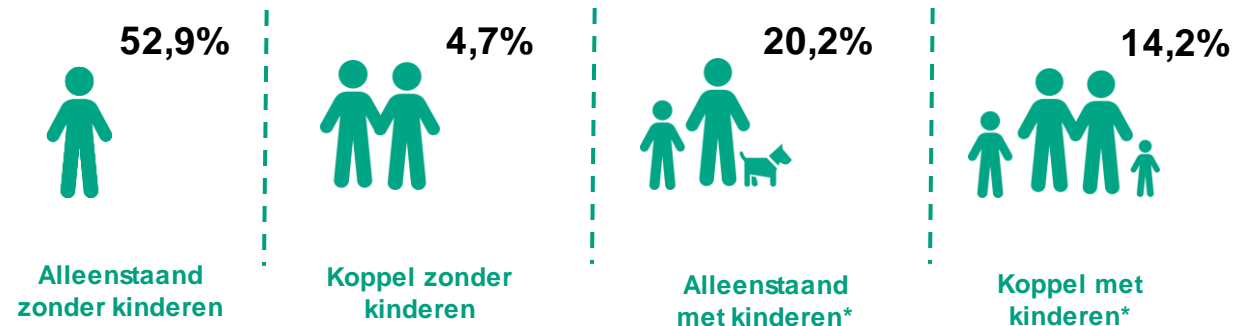

- Hoog aantal direct betrokken kinderen (35%)
- Personen zonder wettig verblijf in beeld
- Resultaten niet volledig door niet deelname bepaalde diensten

Woonsituatie

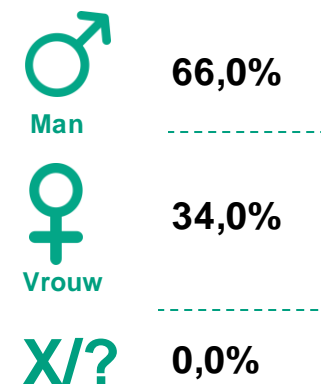
Ethos Light categorie	Volwassenen (#514)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#274)	%
1) In openbare ruimte	20	3,9	90,0	10,0	0	0,0
2) In noodopvang	12	2,3	50,0	50,0	11	4,0
3) In opvang voor thuislozen	121	23,5	56,2	43,8	86	31,4
4) In instelling	68	13,2	72,1	27,9	38	13,9
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	39	7,6	66,7	33,3	13	4,8
6) Bij familie / vrienden / derden	214	41,6	71,5	28,5	70	25,6
7) Dreigende uithuiszetting	36	7,0	44,4	55,6	54	19,7
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	4	0,8	75,0	25,0	2	0,7

Huishouden

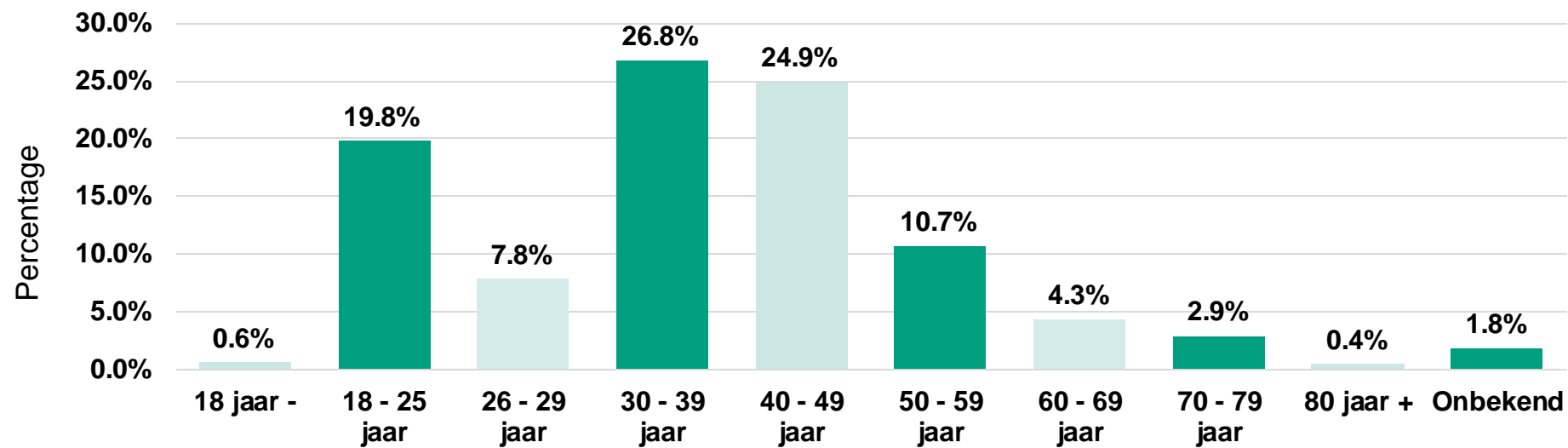

Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

Leeftijd

Nationaliteit

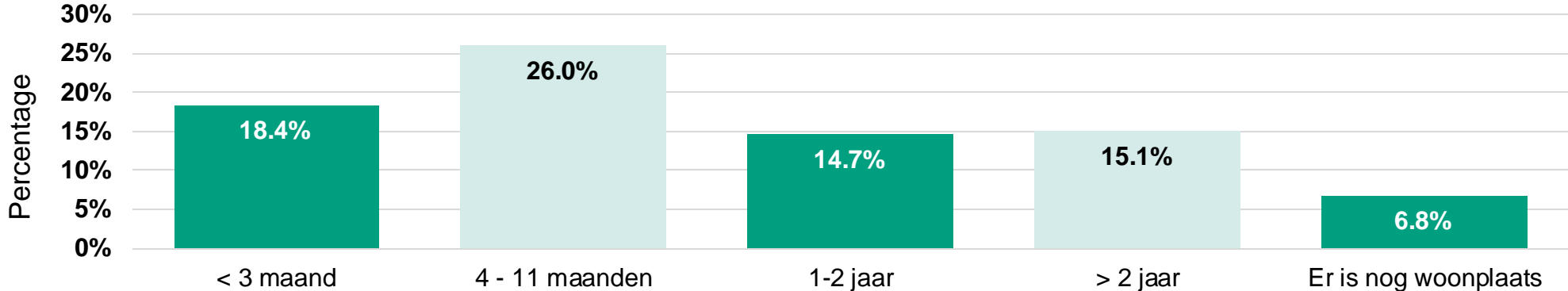

Bij niet-Belgen

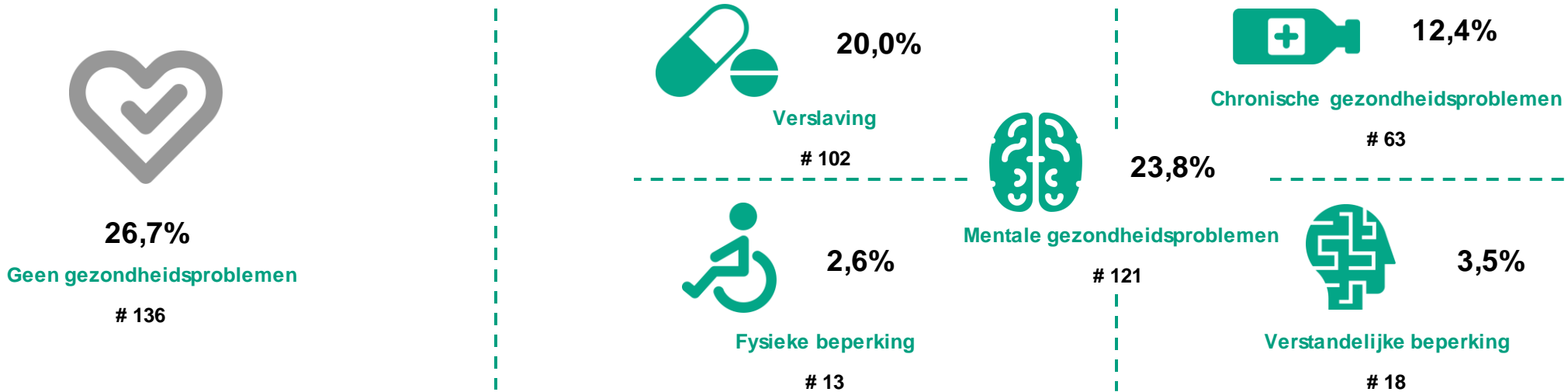

3. Resultaten van de tellingen

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

3. Resultaten van de tellingen

REGIO
WAASLAND

6,1%

25

Housing First
Doelgroep

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie:

> 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van)
psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

26,8%

Geen inkomen

17,7%

Inkomen uit werk

1,4%

Informeel inkomen

52,5%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

* Zonder dubbeltellingen

STAD DOORNIK

28/10/2022

33 meetellende organisaties

- Grote betrokkenheid van diensten
- Grensgebied met Frankrijk
- Relatief hoge aanwezigheid van personen met een verleden in psychiatrie of gevangenis

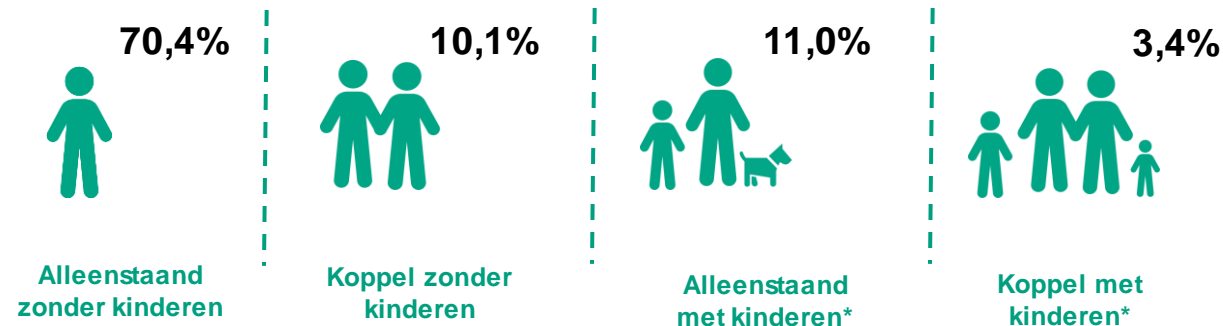

3. Resultaten van de tellingen

Woonsituatie

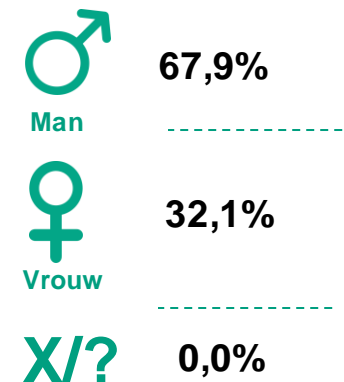
Ethos Light categorie	Volwassenen (#408)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#96)	%
1) In openbare ruimte	26	6,4	80,8	19,2	1	1,0
2) In noodopvang	18	4,4	88,9	11,1	0	0,0
3) In opvang voor thuislozen	100	24,5	51,0	49,0	48	50,0
4) In instelling	42	10,3	90,5	9,5	2	2,1
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	83	20,3	71,1	28,9	25	26,0
6) Bij familie / vrienden / derden	110	27,0	67,3	32,7	16	16,7
7) Dreigende uithuiszetting	7	1,7	57,1	42,9	4	4,2
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	22	5,4	63,6	36,4	0	0,0

Huishouden

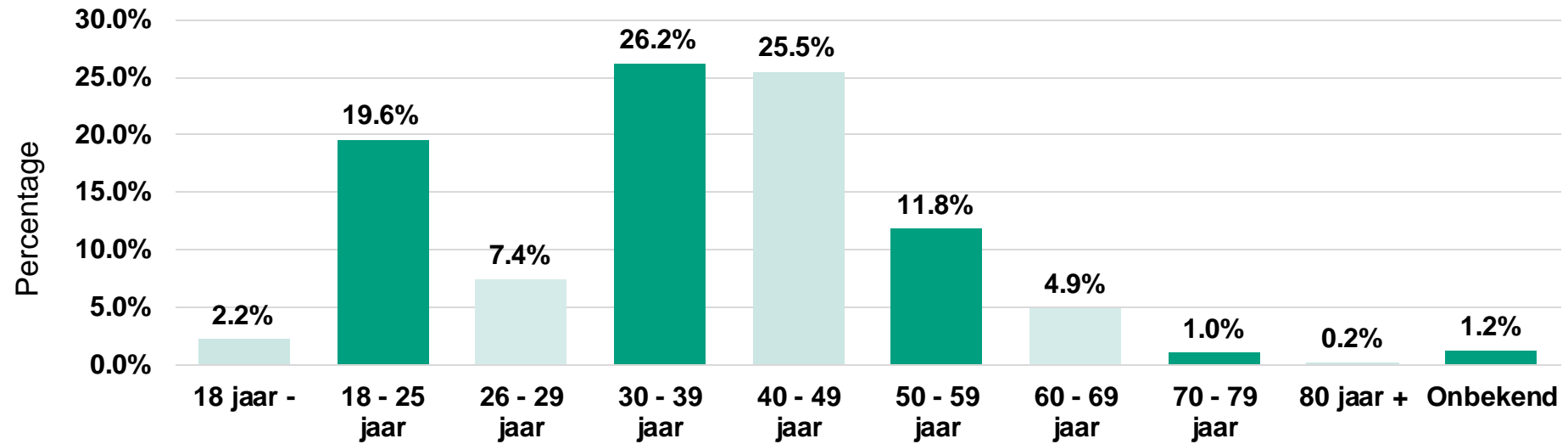
Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

3. Resultaten van de tellingen

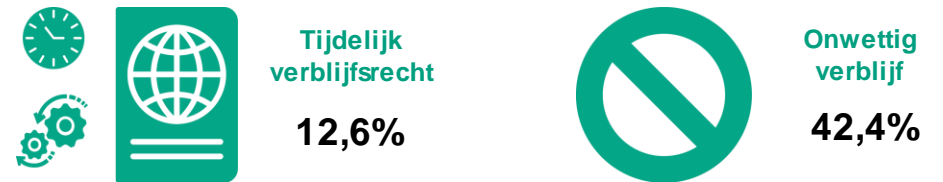
Leeftijd

Nationaliteit

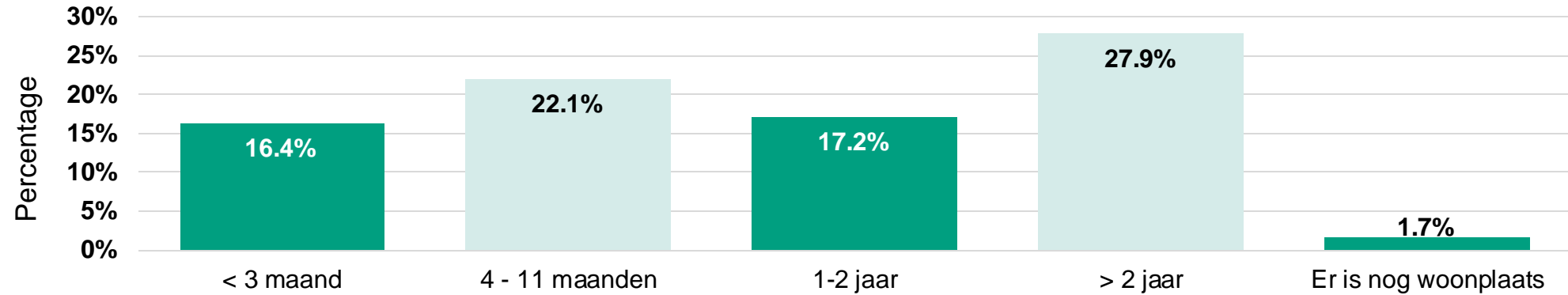

Bij niet-Belgen

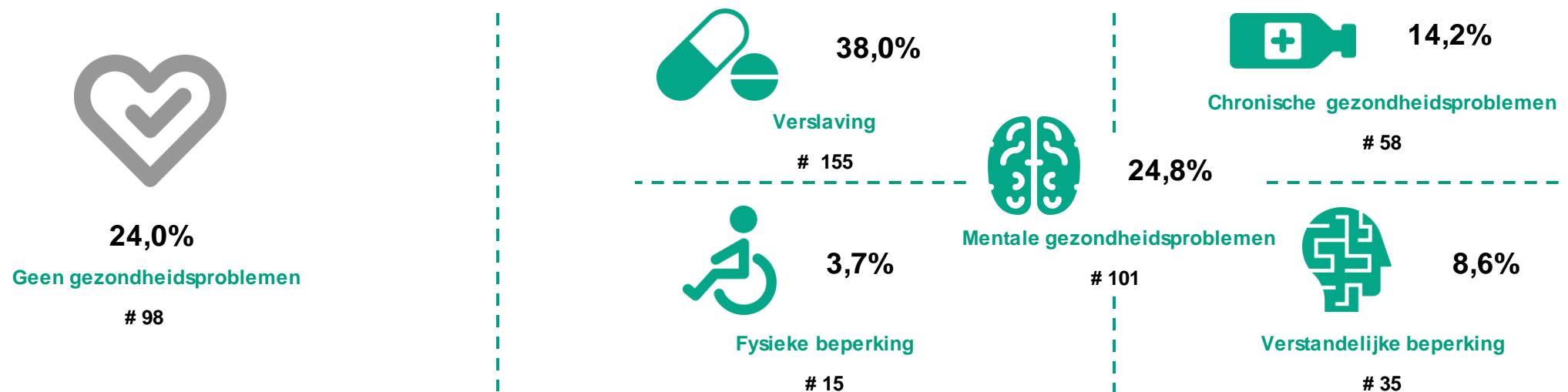

3. Resultaten van de tellingen

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

3. Resultaten van de tellingen

19,4%

79

Housing First
Doelgroep

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie: > 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van) psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

24,8%

Geen inkomen

4,2%

Inkomen uit werk

3,2%

Informeel inkomen

65,2%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

* Zonder dubbeltellingen

DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Amel, Büllingen, Burg Reuland,
Bütgenbach, Eupen, Kelmis, Lontzen, Raeren, Saint-Vith

28.10.2022

22 deelnemende organisaties

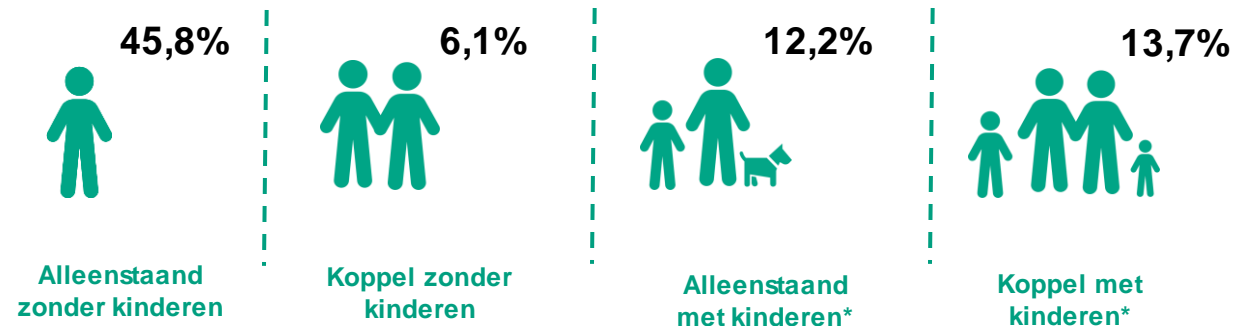
- Deelname van alle 9 gemeenten van de gemeenschap
- Alle categorieën van Ethos zijn aanwezig
- Geen niet-begeleide minderjarigen geteld
- Groot aantal vrouwen

3. Resultaten van de tellingen

Woonsituatie

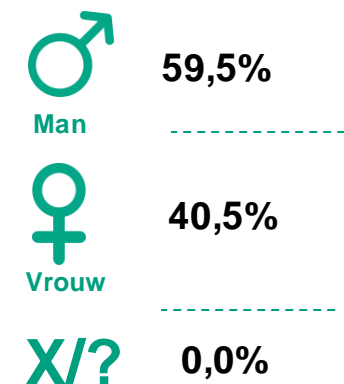
Ethos Light categorie	Volwassenen (#131)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#61)	%
1) In openbare ruimte	5	3,8	80,0	20,0	0	0,0
2) In noodopvang	5	3,8	40,0	60,0	4	6,6
3) In opvang voor thuislozen	34	25,9	35,3	64,7	30	49,2
4) In instelling	14	10,7	78,6	21,4	0	0,0
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	14	10,7	78,6	21,4	6	9,8
6) Bij familie / vrienden / derden	42	32,1	71,4	28,6	13	21,3
7) Dreigende uithuiszetting	17	13,0	47,1	52,9	8	13,1
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0

Huishouden

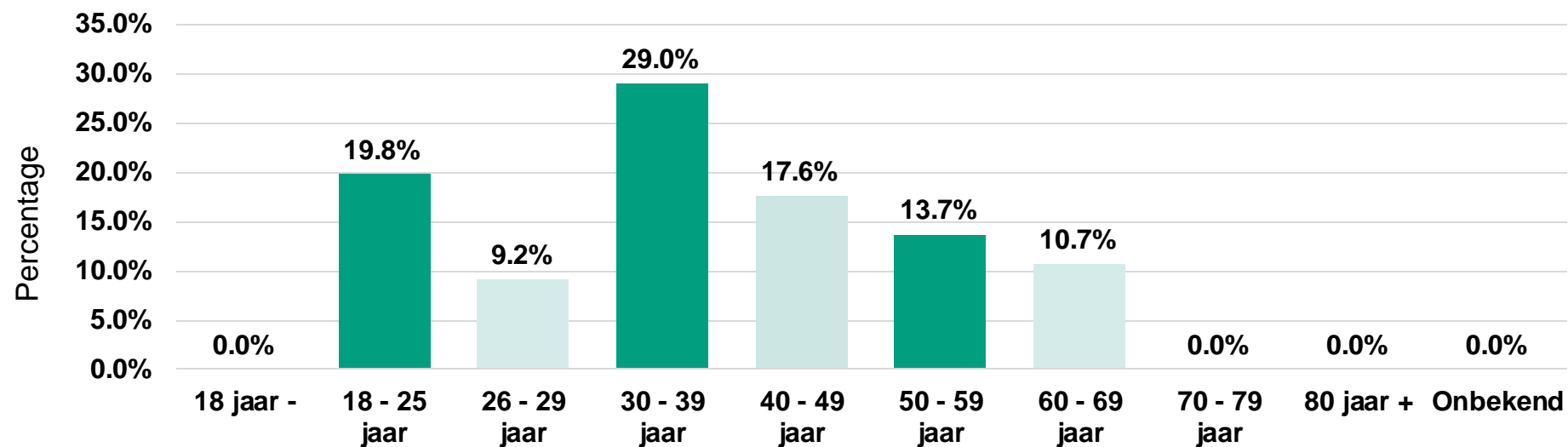

Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

Leeftijd

Nationaliteit

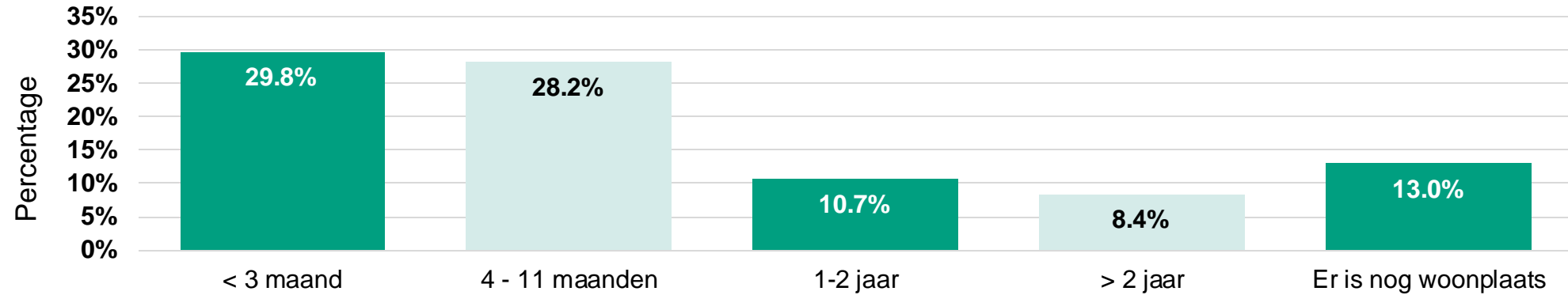

Bij niet-Belgen

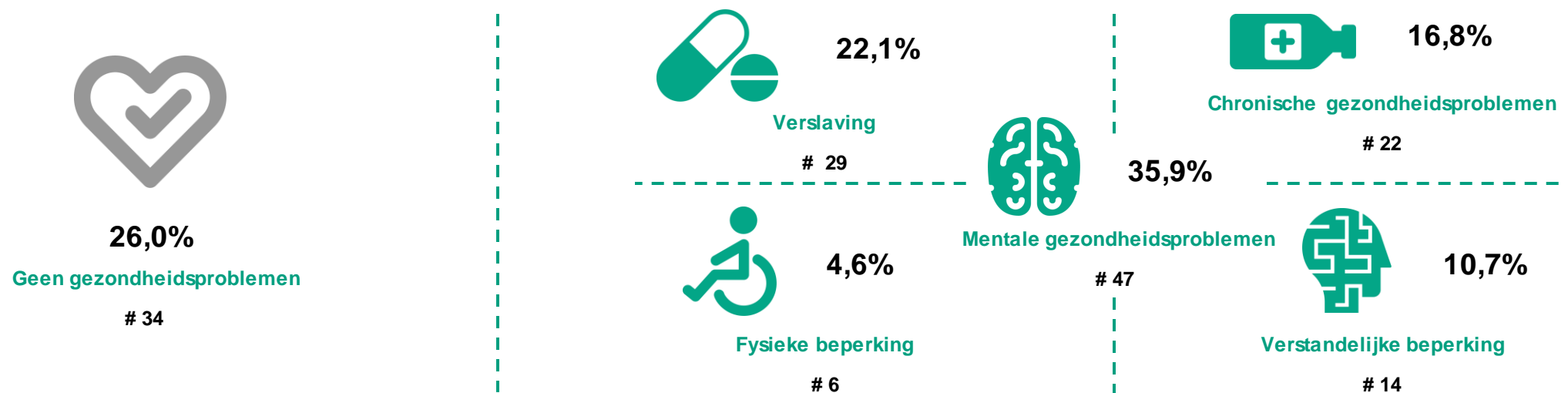

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

3. Resultaten van de tellingen

DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

6,9%

9

Housing First
Doelgroep

16,8%

5,3%

7,6%

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie:

> 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van)
psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

15,3%

Geen inkomen

10,7%

Inkomen uit werk

3,1%

Informeel inkomen

64,9%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

* Zonder dubbeltellingen

WAALS-BRABANT

Chaumont-Gistoux, Grez-
Doiceaux, Jodoigne, Nivelles, Ottignies-Louvain-la-
Neuve, Rebecq, Tubize, Walhain, Wavre

28/10/2022

43 meetellende organisaties

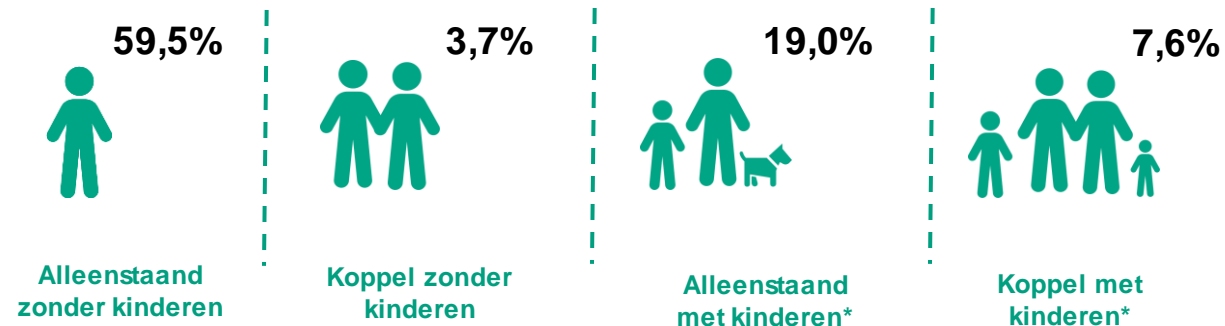

- Nieuw "Relais Social", nog in fase van ontwikkeling van partnerschappen
- Groot gebied met specifieke lokale realiteiten
- Alle ETHOS categorieën zijn aanwezig (weinig noodopvang)
- Groot aantal getelde kinderen
- Relatief lage aantallen personen met instellingsverleden (hangt ook samen met dienstverlening)

Woonsituatie

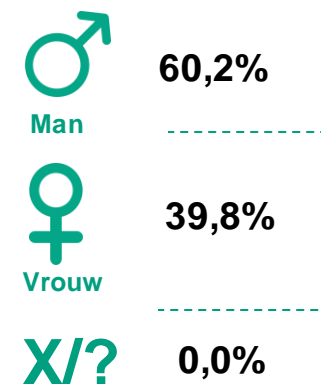
Ethos Light categorie	Volwassenen (#621)	%	Waarvan Mannen (%)	Waarvan Vrouwen (%)	Kinderen (#267)	%
1) In openbare ruimte	33	5,3	81,8	18,2	1	0,4
2) In noodopvang	3	0,5	33,3	66,7	1	0,4
3) In opvang voor thuislozen	224	36,1	44,2	55,8	181	67,8
4) In instelling	53	8,5	81,1	18,9	11	4,1
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	76	12,2	73,7	26,3	12	4,5
6) Bij familie / vrienden / derden	221	35,6	64,3	35,7	61	22,8
7) Dreigende uithuiszetting	10	1,6	50,0	50,0	0	0,0
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	1	0,2	100,0	0,0	0	0,0

Huishouden

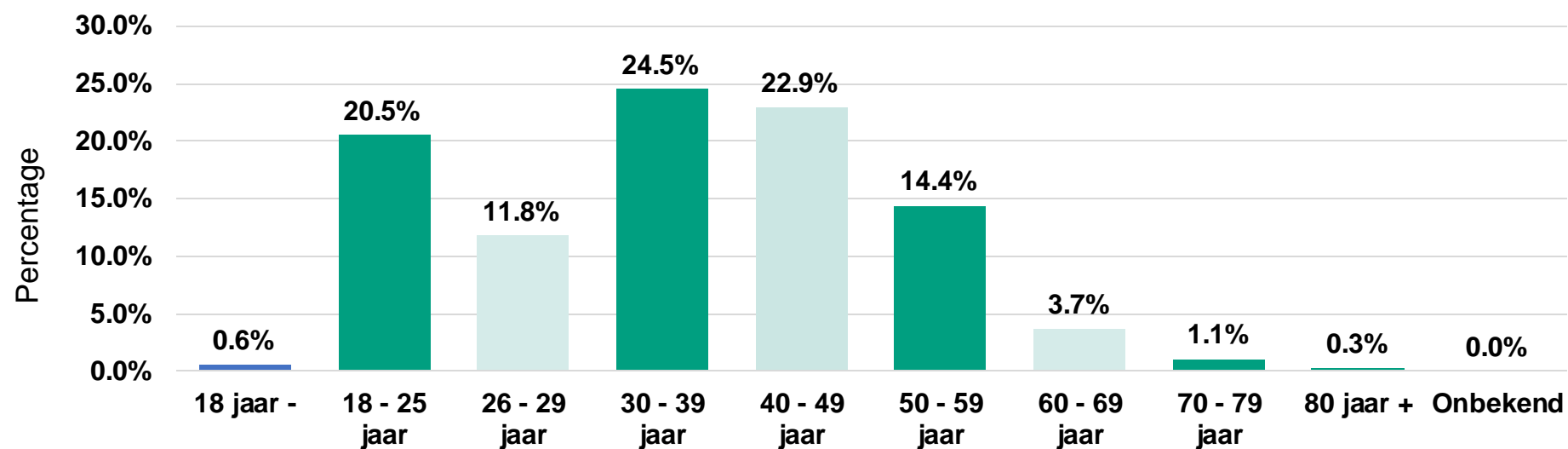

Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

Leeftijd

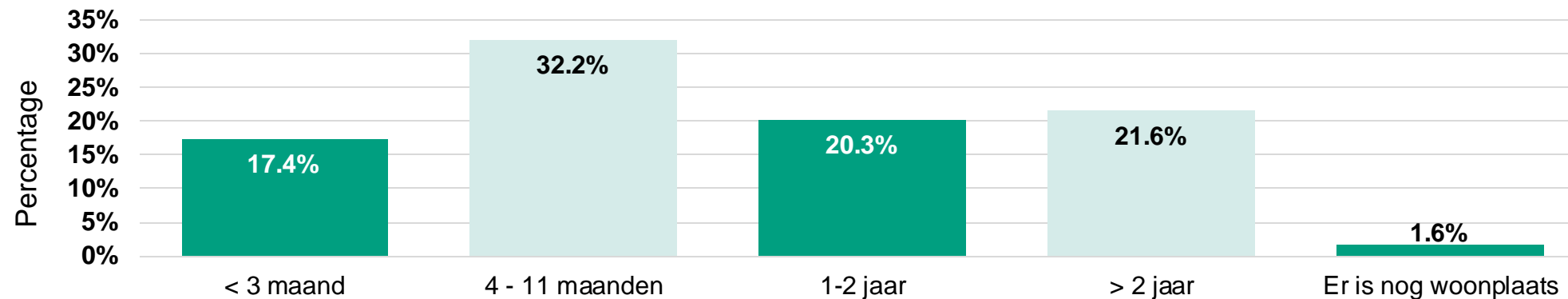
Nationaliteit

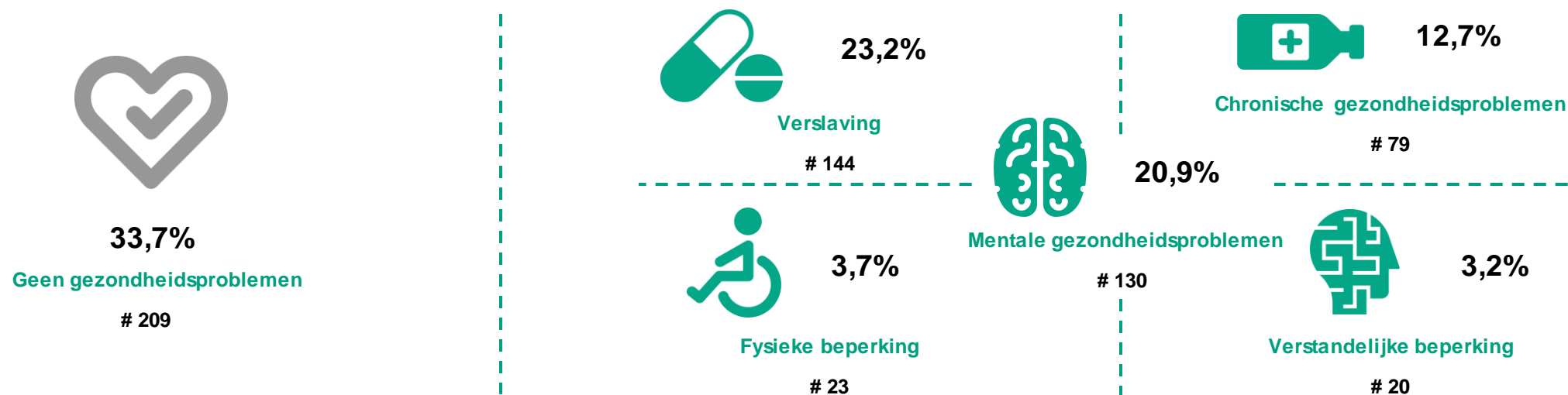
Bij niet-Belgen

Duur dak- en thuisloosheid

Gezondheid (vermoeden van)

10,1%

63

Housing First
Doelgroep

13,2%

3,7%

9,3%

Verleden in een instelling

Gehanteerde definitie:

> 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van)
psychische / verslavingsproblematiek

Inkomen

15,0%

Geen inkomen

9,0%

Inkomen uit werk

1,4%

Informeel inkomen

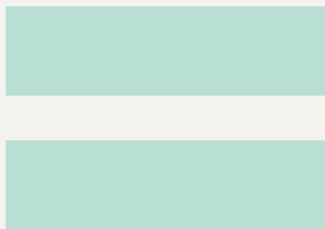

72,1%

Vervangingsinkomen
/ uitkering*

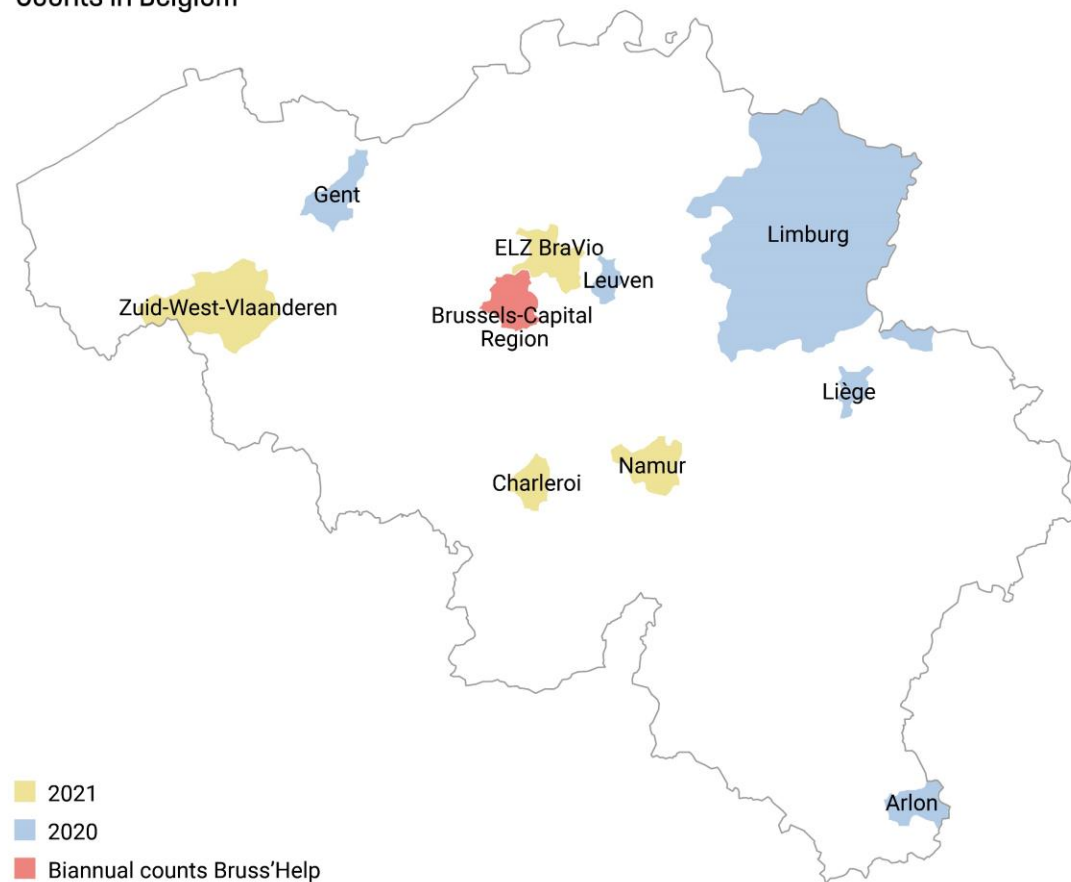
* Zonder dubbeltellingen

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht

Vaststellingen uit eerste tellingen in 2020 en 2021 worden bevestigd en uitgediept

Homelessness
Counts in Belgium

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht - algemene tendensen

Het aantal getelde personen is opvallend **hoger** dan verwacht, **de telling brengt een (veel) groter deel van de ijsberg in beeld**

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht - algemene tendensen

« De » dakloze persoon bestaat niet

De tellingen doorbreken het **stereotype beeld** van een alleenstaande man met verslavingsproblematiek

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht - algemene tendensen

Alleenstaande moeders en gezinnen met kinderen

Personen bedreigd door huisuitzetting

Personen met precair verblijfstatus

"Klassieke" groep

Jeugdvolwassenen

Instellingsverlaters (of 'verblijvers')

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht - algemene tendensen

Dak- en thuisloosheid is **geen louter grootstedelijk fenomeen**

“Maatschappelijk werkers hebben de telling met veel enthousiasme onthaald en uitgevoerd, terwijl ze normaal opzien tegen dit soort onderzoeken. Dit geeft aan hoe zeer we ook de druk voelen in landelijke gebieden. ”

*An Laenen
Stafmedewerker lokaal bestuur
Meerhout*

“De resultaten van de tellingen maken een vaak vergeten fenomeen zichtbaar: armoede in landelijke gebieden. ”

*Maëlle Dewaele
Coördinatrice
RSBW*

Eerste, ruwe projecties

- Kleinere gemeenten : 0,5- 1/1000 inwoners
- Middelhete steden : 4/1000 inwoners
- Grotere steden : 6/1000 inwoners

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht - kenmerken woonsituaties

Woonsituaties

Zichtbare dakloosheid (ETHOS 1, 2, 3) vormt, ruw geschat, slechts een derde van de totale populatie

Duurtijd

Aanzienlijk aandeel '**chronische dak- en thuisloosheid** :

In alle steden en regio's bevindt **1 op de 3** getelde personen zich reeds **langer dan 1 jaar** in een situatie van dak- en thuisloosheid

Housing First *

Meer dan 2 jaar dak- of thuisloos en vermoeden van psychiatrische en/of verslavingsproblematiek

- #99 Kempen
- #35 Boom-Mechelen-Lier
- #25 Waasland
- #56 Arr. Brugge
- #69 Regio Middenkust
- #43 Regio Midwest
- #79 Doornik
- #9 Duitstalige Gemeenschap
- #63 Waals-Brabant

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht - profielkenmerken

Gezondheid (waargenomen)

- Voor 20-35% van de getelde personen is er een vermoeden van een **verslaving**
- Ook het vermoeden van **psychische gezondheidsproblemen** valt op, dit varieert tussen de 20-30%.

Instellingsverleden

- Op alle locaties is er een belangrijke groep met een **instellingsverleden**.
- **Psychiatrie** vormt de belangrijkste vorm van instellingsverleden, gevolgd door **gevangenis** en **jeugdhulp**.

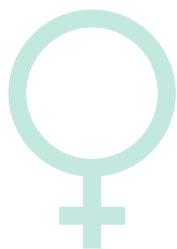

Inkomen / Adres

- Opvallend kleine fractie van personen heeft een **referentieadres** bij het OCMW.
- 15% heeft **geen enkel inkomen**.
- 50% tot 75% van de getelde personen beschikt over een **uitkering**.
- Opvallend **aandeel (1/5) werkenden** in sommige regio's.

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht - profielkenmerken

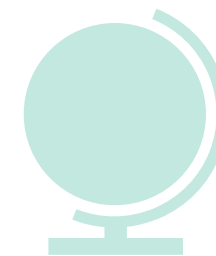
Vrouwen

- **30-40%** van alle getelde personen.
- Meer terug te vinden in situaties van **onzichtbare dak- of thuisloosheid** (ETHOS 3 en 6).
- Vaker vergezeld van **partner en/of kinderen**.
- **Relatieproblemen** (inclusief **geweld**) liggen meer aan de basis van dak- en thuisloosheid.

Jongvolwassenen*

- **20-25%** van alle getelde personen.
- **40-50 %** verblijft tijdelijk bij **vrienden of familie** (ETHOS 6).
- Ruwweg **15-30 %** heeft verleden in jeugdzorg.
- Aanleiding is veel vaker een **conflict met ouders/familie**.
- **Minder lang** dak- en thuisloos dan volwassenen.

Migratie

- Relatief groot aandeel van personen met een **migratie achtergrond in de populatie**.
- Methode brengt de dak- en thuisloze personen met **precair/fluctuerend verblijfsstatuut** in beeld.

* cijfers uit rapport 'Dak- en thuisloosheid bij jongvolwassenen'

4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht - kinderen

- Over de verschillende tellingen heen (2020 – 2021 – 2022) werden **4394 kinderen** geteld die direct betrokken zijn bij de woonsituatie van hun ouders.
- Direct betrokken kinderen** vormen zo **27%** van de totaal getelde populatie.
- Direct betrokken kinderen verblijven vooral in **opvang voor thuislozen**, bij **familie / vrienden** of worden bedreigd door **uithuiszetting**.
- Ook **indirect betrokken kinderen** (niet in dezelfde leefsituatie als ouder) worden geraakt door situatie van één van hun ouders.

Ethos Light categorie	Aantal volwassenen	%	Aantal kinderen (0-18jaar)	%
1) In openbare ruimte	662	5,6	22	0,5
2) In noodopvang	489	4,2	49	1,1
3) In opvang voor thuislozen	2532	21,6	1901	43,3
4) In instelling	1394	11,9	237	5,4
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	1460	12,5	312	7,1
6) Bij familie / vrienden	4085	34,8	1148	26,1
7) Dreigende uithuiszetting	848	7,2	669	15,2
Missing/onbekend	259	2,2	56	1,3
TOTAAL	11.729	100,0	4394	100,0

“Ik moet elke keer opnieuw beginnen (cfr. op school). En ik moet dan dingen leren die de anderen al kunnen.”

Shana, dochter van Aida, alleenstaande moeder, één kind, transitstudio

4. Hoe ervaren kinderen en hun ouders dak- en thuisloosheid?*

* Voor meer informatie zie de publicatie “Nergens kind aan huis: dak en thuisloosheid vanuit kindperspectief” - 2016- Kinderrechtencommissariaat

“
Dat ik een huis heb waarin ik kan blijven wonen.
Dat ik niet meer moet verhuizen. Nu moet ik voor de
zoveelste keer verhuizen. Ik ben wel 22 keer
verhuisd. En nu moet ik weer weg.”

Ria, alleenstaande moeder, vier kinderen, verblijft in
het huis van een vriend.

“
Sinds we hier zijn, is mijn dochter heel anders
geworden. Ze heeft snel stress. Ze heeft een
periode ademhalingsproblemen gehad.”

Anna, alleenstaande moeder, drie kinderen,
vrouwenopvang.

“
Naar school gaan was leuk omdat ik daar helemaal iemand anders kon
zijn. Op school wist niemand wat er thuis gebeurde. Niemand kon mij
beoordelen. Op school kon ik zijn wie ik wilde.”

Tania, jongere, jongerenopvang.

“
Mijn zoontje was er niet bij toen ze alles
leeggehaald hebben. Hij was bij zijn moeder. Hij
denkt dat ik verhuisd ben omdat het dak kapot
was.”

Yvan, alleenstaande vader, één kind, gezinsopvang.

“
In de opvang ging ik woensdag bij mijn
vriendinnetje spelen. Zij kwamen niet bij mij
spelen. Ze mochten wel komen, maar ik wilde
dat niet. 's Avonds ging ik naar de notenleer.”

Rebecca, dochter van Tatiana, alleenstaande
moeder, één kind, sociale huurwoning.

“
Ik wil een huis hebben, en daar de dingen doen
die we willen doen. We kunnen zelf kiezen of we
in de living gaan of niet.”

Shana, dochter van Aida, alleenstaande moeder,
één kind, transitstudio.

“
In de crisisopvang kwamen ook gedrogeerde, zatte, rare mannen. Ze
hadden me gewaarschuwd: dat is niet geschikt voor je kinderen. Maar
ik had geen andere mogelijkheid. Ik ben daar drie maanden gebleven.
Ze hebben gezegd: proficiat dat je je kinderen beschermd hebt.”

Anna, alleenstaande moeder, drie kinderen, vrouwenopvang.

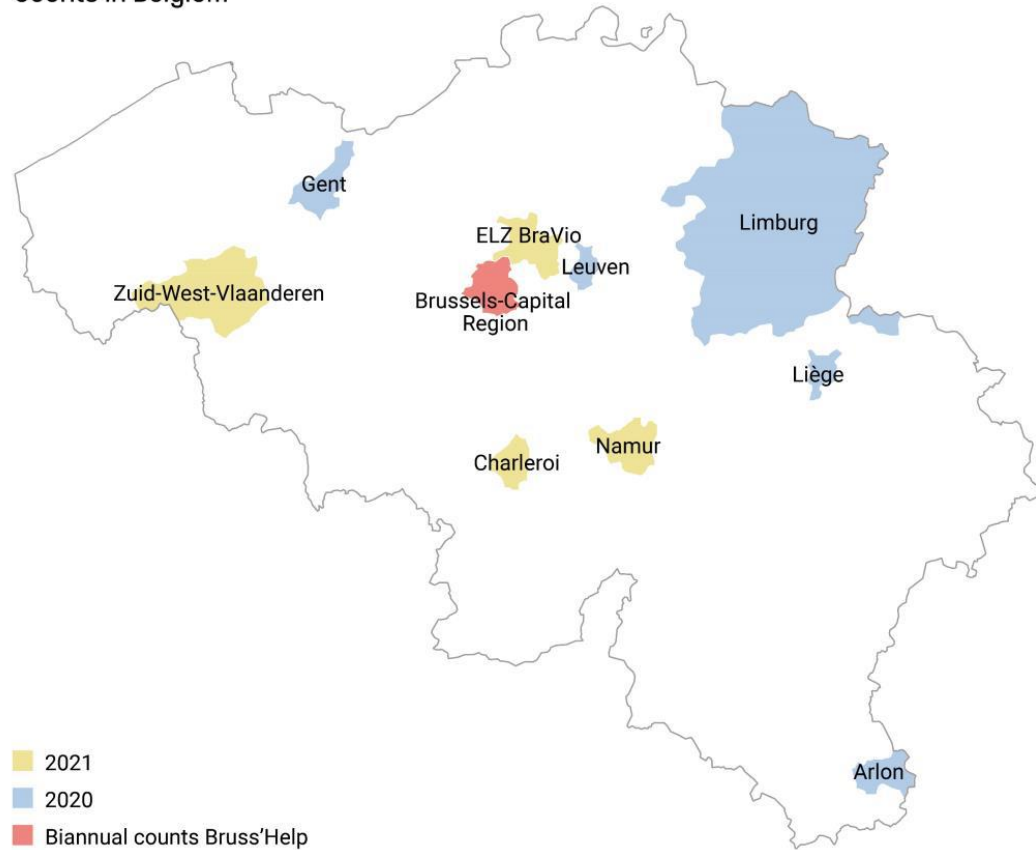
4. Een aantal opvallende vaststellingen uitgelicht

- Dak- en thuisloosheid : **gemeenschappelijke trends** in de steden, maar ook **lokale verschillen**
- Lokale verschillen worden verklaard door
  - Het aantal **betrokken teldiensten**
  - De aanwezigheid van **specifieke diensten voor dak- en thuisloze personen**
  - Aanwezigheid van **instellingen**
  - **Kenmerken** van de regio

5. Lessons learned

Homelessness Counts in Belgium

Impact evaluatie (2022)

Op basis van eerste tellingen dak- en thuisloosheid (2020 en 2021)

Impactevaluatie: ervaringen van de deelnemende diensten

1. Online bevraging (64 deelnemers)
2. Focusgroep (10 deelnemers)

Doelstelling

- ⇒ Evaluatie vorige tellingen en optimalisatie toekomstige tellingen
- ⇒ Wat brengen tellingen teweeg?

Belangrijke basisvoorwaarden

De telling kan enkel tot een goed einde gebracht worden mits **formele goedkeuring** door stad en OCMW.

De **lokale/regionale coördinator** heeft een essentiële rol en bereidt de telling voor :

- Het inventariseren en contacteren van alle diensten
- Het motiveren van diensten om deel te nemen
- Het vormen van medewerkers van diensten om de methode te gebruiken, met ondersteuning van de onderzoekers
- Het maken van 'telafspraken' tussen diensten over wie welke personen telt
- Het voorbereiden van de focusgroepen

5. Lessons learned - voorwaarden

Het belang van anonimiteit

Gegevens van telling moeten voldoende **geanonimiseerd** worden, zeker in kleinere steden om de mogelijkheid van identificatie uit te schakelen.

Samenwerking met een onderzoeksinstituting is noodzakelijk om **privacy van personen te garanderen**, om de lokale coördinatoren te **ondersteunen** en om de **betrokkenheid** van de organisaties te vergroten.

5. Lessons learned - voorwaarden

Succes factoren

Medewerking van **maatschappelijk werkers van OCMW** om de ETHOS 6, categorie 'tijdelijk bij vrienden/familie' in kaart te brengen, is noodzakelijk.

Het succes van de telling hangt af van '**densiteit**' van netwerk:

- Aanwezigheid van grote diversiteit aan diensten en bestaande samenwerkingen tussen diensten
- Samenwerking met nieuwe diensten die zich specifiek richten op personen met precair verblijfsstatuut

In grootsteden is een **avond- of ochtendstraattelling** een essentieel onderdeel van de telling:

- Om buitenslapers te tellen
- Om personen in kaart te brengen die met geen enkele dienst in contact zijn

5. Lessons learned - wat brengt een telling teweeg?

Wat brengt een telling teweeg?

“ *Belangrijk is dat we met de resultaten van de telling aan de slag gaan om een regionale strategie dak- en thuisloosheid uit te werken.* ”

Ria Pattyn

Voorzitter Cluster Welzijn DVV
Midwest

Er wordt gewerkt aan:

- Stedelijke actieplannen dak- en thuisloosheid (bv. Leuven, Namen)
- Regionaal actieplan dak- en thuisloosheid (bv. [W13](#))
- Netwerkevents, organisatie-overschrijdend overleg, lokale werkgroepen, taskforce, opschaling, uitrol of ondersteuning bij initiatieven Housing First, noodwoningen, nachtopvang, tiny houses
- Ontwikkeling preventieplan, deelname aan Europese projecten
- ...

5. Lessons learned – waar wil men prioritair op inzetten?

Focus op:

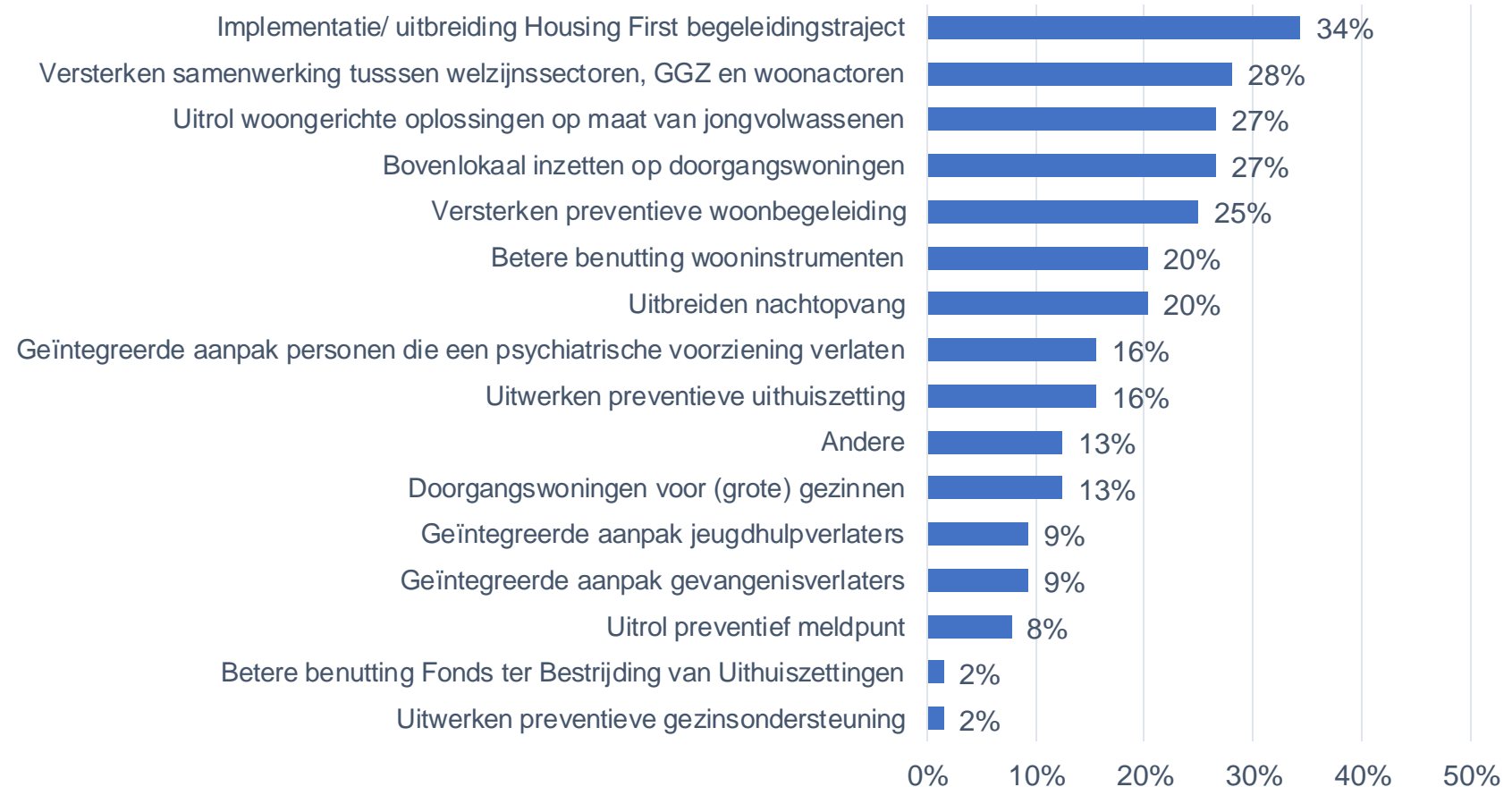
- Woongerichte oplossingen
- Intersectorale samenwerking
- Preventie
- Instellingsverlaters

“ *Het is door te objectiveren dat we kunnen nadenken over concrete en aangepaste oplossingen m.b.t. de bestrijding van dak- en thuisloosheid.* ”

Colette Delmotte

Présidente RSBW

Présidente du Cpas de Nivelles

5. Lessons learned – wat brengt een telling teweeg?

Wat zijn bijkomende effecten?

- Subjectieve indrukken worden **cijfermatig bevestigd**: men kan aan de slag met **objectieve** gegevens.
  - Door de focus op de woonsituatie wordt een multisectorale, **geïntegreerde aanpak** mogelijk.
-
- Het gebruik van **ETHOS Light** opent het debat over de **definitie van dak- en thuisloosheid**.
  - Het is een **praktisch** en **methodologisch** instrument om de wettelijke definitie van dak- en thuisloosheid te operationaliseren.
-
- De telling '**zet in beweging**': een netwerk vormt of versterkt zich, vaak over de grens van de eigen gemeente.
  - Het **draagvlak** voor een gemeenschappelijke aanpak van dak- en thuisloosheid groeit.
-
- De telling creëert **verwachtingen** op lokaal beleidsvlak.
  - Ook naar **herhaling** toe: een herhaling van methode laat toe om ook trends binnen de populatie in beeld te brengen. We stellen een termijn van 2 tot maximaal 5 jaar om de telling te herhalen.

Optimalisatie

Methode brengt **groter deel van de ijsberg** in beeld, maar gesprekken met lokale actoren leren dat methode nog **geoptimaliseerd** kan worden:

- Door meer in te zetten op het **motiveren van instellingen** (jeugdhulp, gevangenis, psychiatrie, voorzieningen voor personen met handicap).
- Door beter in te spelen op de vragen van **vrijwilligers** van laagdrempelige werkingen, aangezien de methode voor hen niet vanzelfsprekend is.
- Door debat op gang te brengen over al dan niet meetellen van **campingbewoners**.
- Door meer aandacht te hebben voor **Lokale Opvanginitiatieven** voor vluchtelingen.
- Bereiken van personen met **precair verblijfstatuut** is moeilijker, maar ethisch ook uitdaging, met name om te vermijden dat personen door telling zelf zichtbaar worden.
- Door de **doelgroep meer te betrekken** bij de telling.
- Uitdrukkelijke **vraag van regio's aan onderzoekers om cijfers samen te interpreteren** en om input te krijgen over mogelijke beleidsmaatregelen.

6. Next steps 2023 & beyond

Opschalen van de methode

2023:

- Een **viertal regio's in Wallonië** (gesprekken nog lopend met de Provincie Luxemburg, La Louvière, Mons, Verviers).
- Vanaf 2023 zal de Waalse Regering tellingen financieren.
- **Vlaanderen**: telling in Antwerpen, herhaling van de telling in Gent en Leuven door middel van cofinanciering.

Uitdiepen van de cijfers

- **Rapport jongvolwassenen**: profielkenmerken en ervaringen van jongvolwassenen.
[Zie rapport 'Dak- en thuisloosheid bij jongvolwassenen'](#)
- Meer **kwantitatieve analyses** in het najaar.

Dank aan de Nationale Loterij en haar spelers, en aan onze vele schenkers voor hun engagement.

www.kbs-frb.be

www.goededoelen.be

Video: [KBS in één minuut](#)

Met dank aan alle betrokken steden en OCMW's voor hun medewerking.

Dank ook aan alle organisaties & personen die tijd vrijgemaakt hebben om mee te tellen en zo de situatie rond dak- en thuisloosheid in hun regio in kaart gebracht te brengen.

